

Аудиторская компания «Finex Standart»

РК, г. Нур-Султан,
010000, район Байконур,
Ул. Иманбаева 5А, БЦ «Шанырак-1», офис 307
Т: +7 (7172) 626 130, +7 707 705 27 53
E: finex@auditfs.kz; W: www.auditfs.kz



**«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ
2019 жылдың 31 желтоқсанына біткен
ХКЕС –қа сәйкес дайындалған
жеке қаржылық есебі
және
тәуелсіз аудитордың аудиторлық
қорытындысы**

МАЗМУНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ	1
31 ЖЕЛТОҚСАН 2019 ЖЫЛЫ АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛДЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕБІН ДАЙЫНДАУ	
ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ МӘЛІМДЕМЕСІ	3
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАФДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП	4
ЖИЫНТЫҚ ТАБЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП	5
АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП (жанама әдіс)	6
КАПИТАЛ ӨЗГЕРЕСІ ТУРАЛЫ ЕСЕП	8
1. Қызмет сипаты	9
2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі	11
3. Есеп саясатының негізгі қағидаттарына шолу	16
4. Ақша қаражаттары мен оның баламалары	29
5. Несиелік үйімдардағы қаражат	29
6. Басқа да ағымдағы қаржылық активтер	30
7. Саудалық дебиторлық берешек	30
8. Тауарлы-материалдық қорлар	31
9. Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлем	31
10. Басқа да ағымдағы активтер	32
11. Сатуға арналған активтер	32
12. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	32
13. Негізгі құралдар	33
14. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	33
15. Материалдық емес активтер	35
16. Саудалық кредиторлық берешек	35
17. Қызметкерлер алдындағы берешек	36
18. Бағалау міндеттемелері	37
19. Басқа да ағымдағы міндеттемелер	37
20. Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	37
21. Капитал	38
22. Тауар мен қызмет өткізуден түсім	39
23. Өткізілген тауарлар мен қызметтің өзіндік құны	39
24. Өткізу бойынша шығындар	40
25. Әкімшілік шығындар	40
26. Басқа да табыстар мен шығындар	40
27. Қаржылық табыстар	41
28. Табыс салығы бойынша шығындар	41
29. Байланысты тараптармен операциялар	41
30. Есепті күннен кейінгі оқиғалар және шартты міндеттемелер	42
31. Қаржылық тәуекелділіктерді басқару	43
32. Капиталды басқару	46



«Finex-Standart» ЖШС
аудиторлық үйімі
finex_st@mail.ru
www.auditfs.kz

010005, РК, Нұр-Сұлтан қаласы, Байқоңыр ауданы, ПЛ. Иманбаев көшесі, 5А, 307 к.
т.ел.: +7 (7172) 62-61-30, +7 (707) 805-27-53, +7 (701) 951-40-80, +7 (701) 757-16-30

Аудиторская организация
ТОО «Finex-Standart»
finex_st@mail.ru
www.auditfs.kz

010005, РК, г. Нур-Султан, район Байконур, улица П. Иманбая, д. 5А, к. 307
т.ел.: +7 (7172) 62-61-30, +7 (707) 805-27-53, +7 (701) 951-40-80, +7 (701) 757-16-30

«Finex-Standart» LLP
audit organization
finex_st@mail.ru
www.auditfs.kz



ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

**«Ұлттық ақпараттық технологиялар»
АҚ жалғыз акционері және басшысына**

Pikir

Біз «Ұлттық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамның (бұдан әрі қарай- Компания) 31 желтоқсан 2019 ж. қаржылық жағдай туралы есебінен, жынтық табыс туралы есебінен, капиталдағы өзгеріс туралы есебінен, ақша қаражаттары қозғалысы есебінен, сол сияқты есеп саясатының негізгі ережелерінің қысқаша сипаттамасынан және қаржылық есептілікке ескертуден тұратын осы мерзімге аяқталған жылдың қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздік.

Біздің пікіріміз бойынша, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік 31 желтоқсан 2019 ж. «Ұлттық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамның қаржылық жағдайы, сол сияқты Қаржылық есептің халықаралық стандартына сәйкес қызметтің қаржылық нәтижесін және осы көрсетілген уақытта аяқталған жылдың ақша қаражаты қозғалысын барлық маңыздылық тұрғысынан сенімді көрсетеді.

Pikir bілдіру ушин негіз

Біз аудитті Аудиттің халықаралық стандарттарына (АХС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттіміз әрі қарай біздің қорытындының «Қаржылық есептіліктің аудитіне аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз, бухгалтерлерге арналған этиканың халықаралық стандарты бойынша Кеңестің кәсіби бухгалтерлерінің этикалық Кодексіне (БЭХСК) және Қазақстан республикасында біздің аудитке қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес, Компанияға қатысты тәуелсізбіз, және біз тарапынан осы талаптарға және БЭХСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттемелер орындалады. Біздің ойнымызша, біз жинаған аудиторлық дәлелдемелер біздің пікірімізді білдіруге жеткілікті және тиісті негіз бола алады.

Басшылықтың және корпоративті басқаруга, қаржылық есептілікке жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық берілген қаржылық есептіліктің Қаржылық есептің халықаралық стандарттарына сәйкес дайындалуы және шынайы ұсынылуына, сол сияқты, қателер немесе ұқыпсызыдық әрекеттер нәтижесінде болған маңызды бұрмалаушылықтары жоқ қаржылық есепті дайындау үшін қажет деп есептеген, ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты болады.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде, басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетін бағалауына, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне байланысты мәліметтердің ашылуына және қызметтің үздіксіздігі туралы негізде есептілікті жасау үшін, басшылықтың Компанияны жою туралы ниеті, оның қызметтің тоқтату немесе онда қызметті жою немесе тоқтатудан басқа нақты балама болмау жағдайларынан басқа жағдайларда, жауапты болады.

Корпоративті басқаруга жауапты тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды бақылау үшін жауапты болады.



Қаржылық есептіліктің аудитіне аудитордың жауапкершілігі

Біздін мақсатымыз қаржылық есептілікте келенсіз әрекеттер немесе қателер салдарынан болған маңызды бұрмалаушылықтардың жоқ екендігіне көнілге қонымды сенімділікте болу, және біздің пікіріміз бар аудиторлық қорытынды шығару. Көнілге қонымды сенімділік ол сенімділіктің жоғары дәрежесі, бірақ Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес өткізілген аудит маңызды бұрмалаушылықтарды әрқашан айқындайтының кепілі болмайды. Бұрмалаушылықтар келенсіз әрекеттер немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және олар жекелеп немесе олардың жиынтығы пайдаланушылардың осы қаржылық есептілік негізінде қабылдайтын экономикалық шешімдеріне әсер ете алатын болса, олар маңызды болып табылады.,

Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шегінде, біз кәсіби пікір қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сактаймыз.

Одан басқа біз келесілерді орындаімyz:

- қаржылық есептіліктегі келенсіз әрекеттер немесе қателердің салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтар тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық әрекеттер жасаймыз және жүргіземіз; біздің пікір білдіруімізге негіз болатында жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдемелерді аламыз. Келенсіз әрекеттер нәтижесінде болған елеулі бұрмалаушылықтардың анықталмау қаупі қателердің нәтижесінде болған елеулі бұрмалаушылықтарды анықтамау қаупінен жоғары, өйткені келенсіз әрекеттер өз бойына сөз байласу, жалған әрекеттер, әдейі жіберу, ақпаратты бұрмалау немесе ішкі бақылау жүйесінің сыртынан әрекет етуді енгізу мүмкін;
- жағдайға сәйкес аудиторлық әрекеттер жасау мақсатында, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір айту мақсатында емес, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсіне аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипаттамасын және бухгалтерлік бағалардың және басшылық дайындаған ақпараттың сәйкес ашылуарының негізділігін бағалаймыз;
- қызметтің үздіксіздігі туралы пікірді басшылықтың қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғау қабілетіне деген елеулі күмән туғызатын оқигалар және жағдайлармен байланысты маңызды белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз маңызды белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біз өзіміздің аудиторлық қорытындымызда қаржылық есептілікте ақпараттың сәйкес ашылуына көніл аудартуымыз керек немесе егер ақпаратты ашу тиісті болмаса өз пікірімізді өзгертуіміз (модификациялау) керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлық тұжырымға дейінгі уақытта алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделген. Бірақ болашақтағы оқигалар немесе жағдайлар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінің жойылуына әкелуі мүмкін;
- жалпы қаржылық есептіліктің ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде ақпараттардың ашылуын, сол сияқты қаржылық есептілік, оның негізінде жатқан операциялар және оқигаларды ұсынудың сенімділігі қамтамасыз етілетіндей қылыш, берілетіндігін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалармен ақпараттық қарым қатынас жасаймыз, бұлардан басқа, оларға аудиттің жоспарланған көлемі және мерзімі, сол сияқты аудит нәтижесі бойынша маңызды ескертулер, соның ішінде аудит үдерісінде біз анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері жайында мәлімет жеткіземіз.

**Нәтижесі бойынша тәуелсіз аудитордың осы
қорытындысы шығарылған аудиттің басшысы**

Еспенбетова Р.К. /КР аудиторы



Аудитордың біліктілік қуәлігі

11.05.2012 ж. № КМ - 0000075

**Аудитордың мекен жайы: Қазақстан Республикасы,
Нұр-Сұлтан қ, Иманбаев көшесі 5А, к.307**

**Заңды тұлғаның Мемлекеттік лицензиясы
24.05.2017 ж. № 17009369**



**Нұр-Сұлтан, Қазақстан
2020 жылдың 20 соуірі**

**31 желтоқсан 2019 жылғы аяқталған жылдың қаржылық есебін дайындау және бекіту үшін
жауапкершілігі туралы басшылықтың мәлімдемесі**

Тәуелсіз аудитордың ұсынған тұжырымында берілген, төмендегі мәлімдеме, аудитордың міндеттерінің сипаттамасымен бірге қарастырылуы қажет, «Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ (әрі қарай - Компания) 2019 жылдың қаржылық есептілігіне қатысты аудиторлардың және басшылықтың жауапкершілігін межелеу мақсатында жасалған.

Басшылық Компанияның 31 желтоқсан 2019 жылғы қаржылық жағдайын, сол сияқты осы мерзімде аяқталатын жылда оның қызмет нәтижесін, ақша қаражаты қозғалысын және капиталдағы өзгерісін Қаржылық есептің халықаралық стандарттарына (ХКЕС) сәйкес барлық маңызды аспектілері түрфысынан шынайы бейнелейтін қаржылық есепті дайындауға жауапты.

Eсепті дайындау кезінде Компанияның басшылығы келесіге жауапты:

- бухгалтерлік есептің тиісті қагидаларын тандау және оларды ретімен қолдануға;
- негізделген баға және есептеулерді колдану;
- ҚЕХС талаптарын сақтау немесе барлық ҚЕХС н маңызды ауытқуларды қаржылық есепке берілетін түсінкітемеде ашуға;
- Қаржылық есепті Компания өз жұмысын көз жетерлік болашақта жалғастырады деген жорамалмен дайындауға, тек бұндай жорамал теріс болған жағдайдан басқа.

Компания басшылығы жауапты болады:

- бүкіл Компанияда ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесін жасау, енгізу және жұмыс істеуін қамтамасыз етуге;
- кез келген уақытта Компанияның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәрежедегі дәлдікпен дайындауға мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдауға және қаржылық есептің ҚЕХС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүргізуға;
- Компанияның активтерін қорғау үшін өз құзыры шегінде шара қолдануға;
- жағымсыз іс әрекеттер және басқа да қиянатшылдық фактілерін айқындауға және алдын алуға.

Компания басшылығы мәлімдейді:

- барлық операциялар бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік деректерінде бейнеленді;
- бухгалтерлік есеп және ішкі бақылау жүйелерінің жұмыс істеуінде маңызды рөл атқаратын басшылық немесе қызметкерлер тарапынан бұрмалаушылық жіберілген жоқ, сол сияқты қаржылық есепке елеулі ықпал ететін де бұрмалаушылықтар болған жоқ;
- қаржылық есепте бейнеленген активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын немесе жіктелуін біршама өзгеретін ешқандай жоспары мен ниеттері жоқ;
- әділ құн бойынша бағалауды қоса алғанда, есептік бағалауды дайындау кезінде пайдаланылатын жорамалдар негізделген болып табылады;
- байланысты тараптармен қарым-қатынастар және операциялар тиісті түрде есептелген және қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылған;
- халықаралық стандарттар түзетулер енгізуді немесе ашуды талап ететін қаржылық есептілік қунінен кейін болған барлық оқигаларға қатысты тиісті түзетулер мен ашу енгізілді.

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ХКЕС сәйкес дайындалған, қоса беріліп отырған қаржылық есептілікке 2020 жылғы «20» сәуір атқарушы орган қол қойды.

Компания Басшылығы атынан қол қойылды және бекітілді:

Мақан М.С.
Басқарма Торғасының орынбасары

Смагулова А.С.
Бухгалтерлік есеп Басқармасының бастығы
Бас бухгалтер

Мадраимов Г.Е.
Департамент директоры - Қаржы директоры



«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ
**31 ЖЕЛТОҚСАН 2019 ЖЫЛҒЫ АЯҚТАЛҒАН
 ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП**

(мынш тәңгеде)

	Ескерт.	31 желтоқсан 2019 жыл	31 желтоқсан 2018 жыл
ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	4	5 043 391	3 128 279
Несиелік ұйымдардағы қаражат	5	17 972 706	22 699 000
Басқа да ағымдағы қаржылық активтер	6	28 979	27 492
Саудалық дебиторлық берешек	7	179 560	246 493
Тауарлы-материалдық корлар	8	211 904	163 208
Берілген аванстар		553	1 698
Өтелетеін ҚҚС		558 979	333 984
Басқа да салықтар бойынша алдын ала төлем	9	4 919	7 827
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		1	369 763
Басқа да ағымдағы активтер	10	559 055	343 318
Қысқа мерзімді активтер жиыны		24 560 047	27 321 062
Сатуға арналған активтер	11	4 756	17 512
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР			
Ұзак мерзімді дебиторлық берешек		431	1 294
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын каржы активтері	12	73 206	63 875
Негізгі құралдар	13	10 328 850	10 158 857
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	14	3 185 652	-
Материалдық емес активтер	15	2 740 700	1 381 463
Басқа да ұзак мерзімді активтер		129 108	-
Ұзак мерзімді активтер жиыны		16 457 947	11 605 489
АКТИВТЕРДІҢ БАРЛЫҒЫ		41 022 750	38 944 063
ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Саудалық кредиторлық берешек	16	12 091 856	16 356 518
Қызыметкерлер алдындағы берешек	17	748 488	804 730
Жалдау бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	14	688 633	-
Шарттар бойынша міндеттемелер		13 177	11 123
Бағалау міндеттемелер	18	150 129	-
Корпоративтік табыс салығы		188 344	-
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	19	307 940	597 133
Қысқа мерзімді міндеттемелер жиыны		14 188 567	17 769 504
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Ұзак мерзімді жалдау бойынша міндеттемелер	14	2 534 779	-
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттеме	20	643 719	459 129
Міндеттемелер жиыны		3 178 498	459 129
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	21	13 497 723	13 486 791
Бөлінбен пайда	21	10 157 962	7 228 639
Капитал жиыны		23 655 685	20 715 430
КАПИТАЛ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІҢ БАРЛЫҒЫ		41 022 750	38 944 063

Компания басшылығы атқаң қол қойылды және бекітілді:

Мақан М.С.
 Басқарма Торагағының орынбасары

Смагулова А.С.

Бухгалтерлік есеп **Басқармасының бағыты** Бас
 бухгалтер
 9-46 бет ескертүлер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігін құрайды. Тәуелсіздік аудиторлық
 корытындысы 1-2 бет. келтірілген

Мадраимов Г.Е.
 Департамент директоры - Қаржы директоры



«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ
31 ЖЕЛТОКСАН 2019 ЖЫЛҒЫ АЯҚТАЛҒАН
ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ЕСЕП

(мын үшінде)

Ескерт.	31 желтоқсан 2019 жыл	31 желтоқсан 2018 жыл
Таяр мен қызмет өткізуден табыс .	22	41 384 961
Өткізілген тауарлар мен қызметтің өзіндік құны	23	(33 548 081)
Жалпы пайда		7 836 880
Өткізу бойынша шығындар	24	(34 141)
Әкімшілік шығындар	25	(1 323 277)
Басқа да табыстар	26	83 802
Басқа да шығындар	26	(303 673)
Операциондық пайда		6 259 591
Бағамдық айырма, нетто		(555)
Қаржылық табыстар	27	967 167
Қаржылық шығындар	14	(86 365)
Салық салғанға дейінгі пайда		7 139 838
Табыс салығы бойынша шығындар	28	(1 857 246)
Біржылдағы пайда/ (зиян)		5 282 592
Басқа да жиынтық пайда:		5 282 592
Басқа да жиынтық пайданың компоненттері		-
Басқа да жиынтық пайданың компоненттерінің салықтық әсері		-
Жалпы жиынтық пайда		5 282 592
Компания басшылығы атынан қол қойылды және бекітілді:		4 845 928

Мақан М.С.

Басқарма Торагасының орынбасары



Смагулова А.С.

Бухгалтерлік есеп Басқармасының бастығы Бас
бухгалтер

Мадраимов Г.Е.

Департамент директоры - Қаржы директоры

**31 ЖЕЛТОҚСАН 2019 ЖЫЛҒЫ АЯҚТАЛҒАН
АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП (жанама әдіс)**

	Ескерт.	31 желтоқсан 2019 жыл	(мын төңгеде) 31 желтоқсан 2018 жыл
Операциондық қызметтөн болған ақша қаражаттарының қозғалысы			
Салық салғанға дейінгі пайда		7 139 736	6 033 247
Тұзетулер:			
Тозу мен амортизация		2 165 919	1 486 295
Болашақ кезең шығындары		536 756	702 930
Пайдаланылмаган демалыс, сыйакы және солармен байланысты салыктар бойынша резерв құру		315 272	269 015
Дебиторлық берешектің құнсыздандынан болған залалға және несиелік мекемелердегі ақша қаражаттарына резерв құру		129 517	5 245
Бюджетке міндеттемелер бойынша резервті есептеу		131 311	-
(КТС) және аудиторлық қызметтер, сот наразылықтары		10 775	-
Өтімді емес қорлар бойынша резервті есептеу		11 652	47 083
Материалдық емес активтер мен негізгі құралдарды есептен шығару		(7 458)	-
Құнсыздандынан болған шығынды калпына келтіруден түскен табыс		(8 282)	-
Активтердің шығынан түсетін табыс		(1 963)	(2 612)
Өтімді емес қорлар бойынша резервті есептен шығару		(13 365)	(674 413)
Баска да табыстар		86 365	-
Қаржылық шығындар		(967 167)	(1 099 235)
Қаржылық табыстар		(117 996)	(12 876)
Баска да тұзетулер		9 411 072	6 754 679
Тауарлы материалдық қорлардағы өзгерістер			
Саудалық және басқа да дебиторлық берешектегі өзгерісер		(176 253)	(64 513)
Басқа да салыктар бойынша алдын ала төлемдегі өзгерістер		60 756	(744 287)
Төлеуге ҚКС өзгерістер		2 909	(364 518)
Берілген аванстагы өзгерістер		(224 996)	-
Басқа да ағымдағы қаржылық активтер, басқа да ұзак мерзімді және ағымдағы активтердегі өзгерістер		1 738	2 409
Салық және басқа да міндетті төлемдердегі өзгерістер		(340 907)	(15 045)
Кредиторлық берешектегі өзгерістер		(52 298)	-
Қызметкерлер алдындағы міндеттемедегі өзгерістер		(4 568 249)	6 796 013
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемедегі өзгерістер		(40 016)	36 718
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемедегі өзгерістер		68 744	(404 940)
Төленген табыс салығы		4 142 500	11 996 516
Алынған сыйакы			
Төленген сыйакы		(1 168 470)	(1 039 564)
Операциондық қызметтің ақша қаражаттарының таза сомасы		815 718	814 744
Инвестициялық қызметтөн болған ақша қаражаттарының қозғалысы			
Өтөу мерзімі үш айдан асатын банк салымдары		(812 533 000)	(438 577 051)
Банк салымдарын алу		817 158 912	435 293 625
Материалдық емес активтерді сатып алу		(1 201 803)	(314 971)
Аяқталмаған құрылыш және орнатылмаған қурал бойынша шығындар		-	(60 027)
Негізгі құралдары сатып алу		(2 430 518)	(2 403 723)
Ұзак мерзімді қаржылық инвестицияларды өтөу		5 382	3 153
Инвестициялық қызметтің ақша қаражаттарының таза сомасы		998 973	(6 058 994)

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ

Қаржылық қызметтөн болған ақша қаражаттары қозғалысы	
Төленген дивидендтер	(2 600 000)
Пайдалану күкінің нысанында активтер бойынша міндеттемелерді толеу	(161 602)
Қаржылық қызметтің ақша қаражаттарының таза сомасы	(2 761 602)
Ақша қаражаттары және олардың эквиваленттерінің таза өзгерісі	1 940 754
Валютаны тенгеге айырбастау курсының әсері	(441)
Ақша қаражатының баланстық күнінің өзгеруінің әсері	(25 201)
Кезең басындағы ақша қаражаттары мен оның баламалары	4
Кезең соңындағы ақша қаражаттары мен оның баламалары	4

Компания басшылығы атынан кол қойылды және бекітілді:

Макан М.С.
Басқарма Төрағасының орынбасары



Мадраимов Г.Е.
Департамент директоры - Қаржы директоры

Смагулова А.С.
Бухгалтерлік есеп Басқармасының бастығы Бас
бухгалтер

	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Белінбекен пайда	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Капитал жынысы
1 қантар 2018 ж. сальдо	13 486 791	-	5 165 202	-	18 651 993
Бір жылдағы пайда (шығын)	-	-	4 845 928	-	4 845 928
Дивидендтерді бөлу	-	-	(2 782 491)	-	(2 782 491)
1 қантар 2019 ж. сальдо	13 486 791	-	7 228 639	-	20 715 430
Тұзетулер	-	-	246 731	-	246 731
1 қантар 2019 ж.түзетілген сальдо	13 486 791	-	7 475 370	-	20 962 161
Бір жылдағы пайда (зиян)	-	-	5 282 592	-	5 282 592
Меншік иесімен жасалатын операциялар	10 932	-	-	-	10 932
Дивидендтерді бөлу	-	-	(2 600 000)	-	(2 600 000)
31 желтоқсан 2019 ж.сальдо	13 497 723	-	10 157 962	-	23 655 685

Компания басшылығы атынан қол қойылды және бекітілді:

Мақан М.С.
Басқарма Тегерасының орынбасары

Смагулова А.С.
Бухгалтерлік есеп Басқармасының бастығы Бас
бухгалтер

Мадраимов Г.Е.
Департамент директоры - Қаржы директоры

1. Қызмет сипаты

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ (әрі қарай мәтін бойынша «Компания») Қазақстан Республикасында бірыңғай ақпараттық кеңістікті дамыту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 4 сәуірдегі №492 қаулысына сәйкес құрылды. Компания Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы № 415 "Акционерлік қоғамдар туралы" Заңына сәйкес қайта құрылды және Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі берген 9922-1901 АҚ нөмірімен 2004 жылғы 1 қазанда қайта тіркелді.

«Зерде» Ұлттық инфокоммуникациялық холдингі» АҚ Компанияның жалғыз акционері (бұдан әрі мәтін бойынша "Жалғыз акционер") болып табылады. Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Қазақстан Республикасының Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті Компанияның жалғыз акционерінің құрылтайшысы болып табылады. "Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің кейбір мәселелері" туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 16 маусымдағы № 353 қаулысына сәйкес Компанияның Жалғыз акционері акцияларының мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқығы мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілдегі органға Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігіне берілді.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 29 қантардағы № 40 қаулысымен Компания "электрондық үкіметтің" ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымының операторы және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 26 ақпран № 118 қаулысына сәйкес Компания бірыңғай байланыс орталығы болып белгіленді. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1177 қаулысымен Қоғам этил спирті мен алкоголь өнімін өндіру саласындағы, сондай-ақ мұнай өнімдерінің өндірісі мен айналымы саласындағы бақылау есептегіштерінің операторының анықтады және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 22 тамыздағы № 621 қаулысымен бірыңғай ақпарат операторы автокөлік құралдарын және оларға тіркемелерді міндетті техникалық байқау жүйелері болып аныкталды.

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамы мен «Kazsatnet» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамын қайта үйімдастыру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 11 қарашадағы № 696 қаулысымен «Kazsatnet» ҰК» барлық мүлкін, құқығы мен міндеттерін беріп Компанияға косылды.

Компанияның тіркелген заңды мекен жайы: Қазақстан Республикасы 010000, Нұр-Сұлтан, «Есіл» ауданы, Қонаев көшесі, 12/1, ВП-36, ВП-39, ВП-43.

2016 жылғы 1 қантардан бастап күшіне енген «Ақпараттандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес «ҰАТ» АҚ келесі негізгі міндеттерді орындауды:

- ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы бірыңғай талаптардың, сондай-ақ ақпараттандырудың сервистік моделін іске асыру ережелерінің сақталуын қамтамасыз етеді;
- уәкілдегі орган бекіткен тізбеге сәйкес мемлекеттік органдардың интернет-ресурстарына және «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылым объектілеріне жүйелі-техникалық қызмет көрсетуді және сүйемелдеуді жүзеге асырады;
- «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымын дамыту үшін өзге де адамдарды, сондай-ақ мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерін сүйемелдеуді және жүйелік-техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыру үшін басқа да адамдарды ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылым объектілерін тартуға құқығы бар;
- ақпараттық-коммуникациялық қызметтер каталогына сәйкес «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымы негізінде мемлекеттік органдарға ақпараттық-коммуникациялық қызметтер көрсетеді;
- операторға бекітілген «Электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымында орналастырылған мемлекеттік электрондық ақпараттық ресурстарды сақтау қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

- ақпараттық-коммуникациялық қызметтерді көрсету кезінде мемлекеттік электрондық ақпараттық ресурстарды сақтау қауіпсіздігін қамтамасыз етеді;
- ақпараттық-коммуникациялық қызметтерді, сондай-ақ электрондық нысанда мемлекеттік қызметтерді көрсету кезінде анықталған кемшіліктерге жедел ден қоюды және оларды жою жөнінде шаралар қабылдауды қамтамасыз етеді;
- «электрондық үкіметтің» сервистік интеграторының сұрау салуы бойынша потенциалды жабдықтаушылардың сервистік бағдарламалық өнімдерін өзірлеу және тестілеу үшін ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымды өтеусіз негізде береді;
- мемлекеттік органдардың жергілікті (интернетке қолжетімділігі бар Жергілікті желілерді қоспағанда), ведомстволық және корпоративтік телекоммуникация желілерін «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымына біріктіруді және қосуды жүзеге асырады;
- мемлекеттік органдарға, олардың ведомстволық бағынысты ұйымдарына, жергілікті өзін-өзі басқару органдарына, сондай-ақ уәкілетті орган айқындаған және мемлекеттік органдардың бірыңғай көлік ортасына қосылған өзге де ақпараттандыру субъектілеріне олардың электрондық ақпараттық ресурстары мен ақпараттық жүйелерінің жұмыс істеуі үшін байланыс қызметтерін көрсетеді. Байланыс қызметтерін көрсету үшін өзге де тұлғаларды қосалқы мердігерлер (бірлесіп орындаушылар) ретінде тартуға құқығы бар;
- «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық платформасын және мемлекеттік органдардың бірыңғай көліктік ортасын құруды және дамытуды жүзеге асырады;
- Қазақстан Республикасының Ұлттық шлюзін сүйемелдеуді және жүйелік-техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асырады;
- Қазақстан Республикасының Негізгі куәландыруши орталығын, Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарының куәландыруши орталығын, Қазақстан Республикасының Ұлттық куәландыруши орталығын және Қазақстан Республикасының сенім білдірілген үшінші тарапын сүйемелдеуді және жүйелі-техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асырады;
- «электрондық үкімет» веб-порталын мемлекеттік органдар мен электрондық нысанда қызмет көрсететін өзге де субъектілер беретін электрондық ақпараттық ресурстармен ақпараттық толтыруды жүзеге асырады;
- мемлекеттік органдарға «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымының обьектілерін дамытуға консультативтік көмек көрсетеді;
- «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымын және Қазақстан Республикасының ұлттық шлюзін дамыту жөніндегі жобаларды басқарады.

Қызметті жүзеге асыру барысында Компания мынадай лицензияларды пайдаланады:

- Электрондық цифрлық қолтаңбаның ашық кілтінің электрондық цифрлық қолтаңбаның жабық кілтіне сәйкестігін куәландыру жөніндегі, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ақпараттандыру және байланыс агенттігі берген 2006 жылғы 12 маусымдағы АБА № 001300 тіркеу куәлігінің дұрыстығын растау жөніндегі мемлекеттік лицензия;
- Қазақстан Республикасы Ақпараттандыру және байланыс агенттігі берген 2009 жылғы 26 тамыздағы АБА № 002170 IT – телефония (Интернет – телефония) ұсыну бойынша мемлекеттік лицензия;
- Қазақстан Республикасы Ақпараттандыру және байланыс агенттігі берген АБА деректерін беруге 2004 жылғы 02 желтоқсандағы № 000685 мемлекеттік лицензия;
- Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті берген 2012 жылғы 17 қазандағы № 154 СК ақпаратты криптографиялық қорғау құралдарын өзірлеуге және өткізуғе (оның ішінде бас0алай да беруге) мемлекеттік лицензия.
- Ақпараттың ағып кетуіне арналған техникалық арналарды және жедел-іздестіру іс-шараларына арналған арнайы техникалық құралдарды айқындау жөніндегі қызметтерді көрсетуге Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитетімен 2019 жылғы 6 наурыздағы № 072 лицензия.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қызметкерлерінің орташа тізімдік саны 2 038 адамды құрады (2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша – 2 067 адам).

Компанияның осы қаржылық есептілігі Басқарма Төрағасының орынбасары, Департамент директоры - Қаржы директоры, Бухгалтерлік есеп бөлімінің бастығы - Бас бухгалтермен бірге 2020 жылдың 20 сәуірінде шығарылды. Ұсынылған қаржылық есептілік Жалғыз акционердің шоғырландырылған қаржылық есебіне енгізілген.

2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Қаржылық есепті ұсынуудың негіzi. Компанияның қаржылық есептілігі Қаржылық есептің халықаралық стандарттарына сәйкес дайындалған, соның ішінде бұрынырақ қабылданған стандарттар мен түсіндірулердің қоса СХКЕС (КИХКЕС), және толығымен соларға сәйкес келеді. ХКЕС-ке сәйкес қаржылық есептілікті дайындау белгілі бір сыни есептік бағаларын қолдануды талап етеді, сондай-ақ басшылықтан есеп саясатын қолдану барысында жорамалдар бойынша пайымдауларды қолдануды талап етеді. Қурделіліктің немесе жорамалдарды қолданудың жоғары деңгейін қамтитын қолдану салалары, сондай-ақ бағалаулар мен жорамалдарды қолдану қаржылық есептілік үшін елеулі болып табылатын салалар төменде 2-ескертпеде ашылған.

a) функционалдық валюта және презентация валютасы. Компанияның функционалдық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі – «теңге») болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Компания жүргізетін операциялардың көпшілігінің және солармен байланысты оның қызметіне әсер ететін жағдайлардың экономикалық мәнін ең жақсы бейнелейді. Қазақстандық теңге осы қаржылық есептілік деректерін таныстыру валютасы болып табылады. Қаржылық есептіліктің барлық деректері тұтас мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дәнгелектенеді. Қаржылық есептілікті өткен кезеңдегі салыстырмалы ақпарат берілген.

b) шетел валютасындағы операциялар мен оқиғалар. Шетел валютасындағы операциялар мен оқиғалар валюта айырбастаудың нарықтық бағамын қолдана отырып, Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында есептеледі. Ақша балтары бойынша есеп айырысу кезінде немесе есепті кезеңде оларды бастапқы тану кезеңдегі қайта есептелген бағамдардан ерекшеленетін бағамдар бойынша, ақша балтарын қайта есептеу кезеңдегі пайда болатын бағамдық айырмалар сол пайда болған кезеңде пайда немесе зиян деп танылуы керек.

Келесі кестеде теңгеге айырбастау бағамдары мына күндерге берілген:

	31 желтоқсан 2019 жыл	31 желтоқсан 2018 жыл
АҚШ доллары	381.18	384,20
Ресей рублі	6.17	5,52
Евро	426.85	439, 37

Қызметтің жүргізу жағдайы. Қазақстан Республикасы нарықтық экономика жағдайында қажет болған жағдайда экономикалық реформаларды жүргізуді және заңнамалық салықтық және нормативтік-құқықтық базаны дамытуды жалғастыруда. Қазақстан экономикасының болашақтағы тұрақтылығы осы реформаларға және Қазақстан Республикасының Үкіметі қабылдаған экономикалық және қаржылық шаралар тиімділігінің артуына байланысты. Қазақстан экономикасы әлемдегі экономикалық белсенділіктің құлдырауына және бәсендешеуіне сезімтал. COVID 19 коронавирустың пандемиядан туындаған әлемдік дағдарыстың әсері капитал нарығындағы тұрақсыздыққа және банк секторындағы өтімділіктің едәуір нашарлауына әкелуі мүмкін.

Қазақстан үкіметі Қазақстан экономикасын қолдауға бағытталған тұрақтандырудың бірқатар шараларын қабылдағанына қарамастан, Компания мен оның контрагенттері үшін капиталға қол жеткізу және капиталдың күны туралы белгісіздік бар, олар Компанияның қаржылық жағдайына, оның қызметінің нәтижелері мен экономикалық келешегіне әсер етуі мүмкін.

Басшылық Компанияның ағымдағы жағдайда жұмыс істеуінің тұрақтылығын колдау үшін тиісті шараларды қабылдайтынына сенімді болғанымен, қазіргі уақытта жоғарыда сипатталған салалардагы одан

әрі нашарлау қауіпі бар, Компанияның қаржылық нәтижелеріне және қаржылық жағдайына теріс етуі мүмкін

Қызметтің үздіксіздік қағидасы. Қаржылық есеп, Компания қызметтің үздіксіздік қағидасын сақтайды, және Компанияның көз жетерлік болашақта өз қызметтің жалғастырады және өзінің активтерін өткізе алады және қарыздарын өтей алады, өз міндеттемелерін орындауды деген жорамалмен дайындалған. Компанияның болашақта қызметтің жою немесе елеулі қысқарту ниеті немесе қажеттілігі жоқ.

Қоса беріліп отырған қаржылық есептілікте, егер Компания өз қызметтің үздіксіздік қағидаты негізінде жалғастыра алмайтын болса, қажетті болатын түзетулер жоқ.

Құнды анықтауга арналған база. Осы қаржылық есептілік жалпы тарихи құн бойынша есепке алу қағидаттарына сәйкес дайындалды, қаржылық есептіліктің жекелеген балтары бойынша әділ құн бойынша бағалау пайдаланылды.

Әділ құн активті сату кезінде алынатын немесе осы құнның тікелей бақылауына немесе оны басқа әдістеме бойынша айқындауға қарамастан, бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы ерікті мәміле шеңберінде міндеттемені беру кезінде төленген сома ретінде айқындалады. Есептілікті жасау кезінде әділ құны бойынша бағалау бастапқы деректердің байқалуына және бағалау үшін олардың маңыздылығына байланысты деңгейлер бойынша жіктеледі:

- 1 деңгей – Компания бағалау құні бақылай алатын белсенді нарықтағы осындай активтер мен міндеттемелерге бағаланатын бағалар (түзетулерсіз);
- 2 деңгей – 1-денгейге сәйкес келмейтін, бірақ актив немесе міндеттемелер үшін тікелей немесе жанама бақыланатын бастапқы деректер;
- 3 деңгей – актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректер.

Кәсіби пікір, бағалау мен жорамалдарды пайдалану.

ХҚЕС сәйкестік Компания басшылығынан кәсіби пікір, есептелген бағалалар мен жорамалдарды колдануды талап етеді. Бұл жорамалдар мен бағалаулар, есептілікте келтірілетін активтер мен міндеттемелердің сомасына, сол сияқты қаржылық есептіліктің жасалған күніне шартты активтер мен міндеттемелер бойынша ашылуларға және есептілікте берілген есепті кезеңнің пайдасы мен зиянына әсер етеді. Нақты нәтижелер бұл бағалардан өзгеше болуы мүмкін. Негұрлым елеулі бағалар ұзақ мерзімді қаржы активтерінің ағымдағы құнын айқындауға, қаржылық және қаржылық емес активтердің құнсыздануына, әзірлеуін шығындарына, негізгі құралдардың қызмет ету мерзіміне және кейінге қалдырылған салықтардың шамасын айқындауға қатысты болады.

Бағалар және олармен байланысты жорамалдар тұрақты түрде қайта қаралады. Бағалаудағы өзгерістер сол кезеңде көрсетіледі, егер өзгеріс тек осы кезеңге ғана әсер ететін болса немесе өзгеріс жататын кезеңде және болашақ кезеңдерде, егер өзгеріс ағымдағы, сол сияқты болашақ кезеңдерге әсер етсе.

Келесі қаржы жылында активтер мен міндеттемелер сомаларын елеулі түзету тәуекелімен байланысты, есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша бағалаудағы белгісіздіктің негізгі көздері және оқигалардың болашақ дамуына қатысты негізгі жорамалдар мен бағалар:

Қаржы активтерін тану және құнсыздануы

Қаржы активтерінің құнсыздануына арналған резервті есептеу кезінде компания 9 «Қаржылық құралдар» ҚЕХС (IFRS) талаптарына сәйкес несиелік шығындардың болжалды моделін қолданады.

Саудалық және басқа да дебиторлық берешектерге қатысты Қоғам стандартта қарастырылған женілдетілген тәсілді қолданды және бүкіл мерзімге күтілетін несиелік шығындарды есептеді. Компания қарыз алушыларға және болжамды факторларға және жалпы экономикалық жағдайларға қатысты түзетілген несиелік залалдарды ескере отырып, өзінің бұрынғы тәжірибесі негізінде есептелген резервтердің матрицасын пайдаланды. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резерв танылды: 3 423 мың теңге сомасында дебиторлық берешек үшін (2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 929 мың теңге) (7-ескерту). Резервтің аз мөлшері Қоғамның негізгі

тұтынушылары республикалық бюджеттен қаржыландырылатын Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары болып табылады және тиісінше несиелік тәуекелі төмен екендігімен түсіндіріледі.

Несиелік мекемелердегі ағымдағы және депозиттік шоттардағы ақшаның құнсыздануына қатысты Қоғам несиелік тәуекелдерді талдауды және қаржылық активтер орналасқан кезендерге байланысты құнсызданудан болған шығындарды есептеуді қамтитын жалпы тәсіл қабылдады. «Қаржы құралдары» 9 ҚЕХС сәйкес резервтерді есептеу әдістемесіне сәйкес, жүргізілген есептеулерге сәйкес, Компания несиелік мекемелердегі ағымдағы шоттардағы ақшаның құнсыздануы бойынша резервті 31 желтоқсан 2019 жылы 30 117 мың теңге мөлшерінде таныды (2018 жылы). - 4 916 мың теңге) (4-ескерту).

2019 жылы Компания басшылығы несие мекемелеріндегі депозиттерге орналастырылған қаражатқа қатысты құнсыздану провизияларын тану / мойындау туралы бағалауды қайта қарады: өйткені Компания депозитті жапқаннан кейін келесі мерзімге жаңа депозитті жабады, депозиттік шоттардағы ақшага қатысты несиелік тәуекел несие мекемелерінде жұмыс істейді. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық есептілікте осы активтер бойынша құнсыздану резерві 101 294 мың теңге сомасында танылды (5-ескерту).

Амортизацияланған құны бойынша есептелген ұзақ мерзімді қаржы активтерінің әділ құны (облигациялар)

2017 жылдың қараша айында ҚР Ұлттық Банкі ҚР Үкіметімен және "Қазақмыс "корпорациясы" ЖШС бірлесіп, үшінші тарап "банк "RBK"АҚ қаржылық жағдайын жақсарту бойынша негізdemелік (ынтықмақтастық) келісімге қол қойды. Үкіметтің 2017 жылғы 7 қарашадағы қаулысына сәйкес, 2017 жылғы 27 желтоқсан «Банк «RBK» н баланстық құны 364 189 мың теңге болатын банктік салымдары «ДСФК (ДСФК) арнайы қаржы компаниясы» ЖШС-дан жылдық 0,01% пайызбен номиналды құны 1 теңге 15 жылдық купондық облигацияларына айырбасталды. «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС (бұдан әрі-Кепілгер) 5 жылдан кейін 100 119 мың теңге шегіндегі соманы жабатын кепілдік берілді. Кепілдік шарттары келесі шарттарды қамтиды:

- Кепілгердің ең жоғарғы міндеттемесі 100 119 мың теңгеден аспайды;
- Кепілдік бойынша талап облигация орналастырылған құннен бастап 5 жыл өткеннен кейін қойылуы мүмкін, егер барлық облигация ұстаушыларға "DSFK (ДСФК) арнайы қаржы компаниясы" ЖШС-дан сол уақытқа дейін жалпы сомасы 122 000 000 мың теңгеден кем емес қаражат төленсе;
- Кепілгердің ең жоғарғы міндеттеме мөлшері барлық облигациялардың иелері алған облигацияларды сатып алу сомасынан 72,000,000 мың теңгеден асатын мөлшерге азайтылады (пропорционалды негізде).

Анықтама үшін: «DSFK (ДСФК) арнайы қаржы компаниясы» ЖШС орналастырылған облигациялардың жалпы сомасы 335 000 000 мың теңгені құрайды.

Есепті күнге облигацияларды сатып алу нәтижесінде «DSFK (ДСФК) арнайы қаржы компаниясы» ЖШС - дан алған ақшаның жалпы сомасы 8 535 мың теңгені құрады (оның ішінде 2018 жылы 3 153 мың теңге; 2019 жылы - 5 382 мың теңге) сомадан 364 189 мың теңге. 255 535 мың теңге сомасындағы құнсыздануға арналған резерв есеп беру күніне қаржылық есептілікте танылды (2018 жылы - 260 917 мың теңге).

Осы қаржылық есептілікте ұзақ мерзімді активтер (облигациялар) дисконттау мөлшерлемесін 11 % қолдана отырып, ақшалай қаражаттардың күтілетін ағындарының келтірілген құны бойынша көрсетіледі (12-ескерту).

Болашақтағы облигацияларды мерзімінен бұрын өтеудің шарттары мен мөлшеріне, эмитенттің немесе Кепілгердің несиелік рейтингіндегі немесе қаржылық жағдайындағы өзгерістерге, Компанияның қолма-қол ақшасы мен банктік депозиттері орналастырылған несиелік мекемелерге, қаржылық активтердің қаржылық жағдай туралы есептік құнын бағалауға әсер етуі мүмкін. Басшылық жоғарыда аталған қаржы активтерімен байланысты ықтимал тәуекелдер туралы қол жетімді ақпаратты мерзімді түрде қарап отырады.

Жалдау мерзімін ұзарту немесе жалдауды тоқтату мүмкіндігімен келісімшарттар бойынша жалдау мерзімін анықтау - Компания жалдаушины ретінде

Компания жалдау мерзімін жалдау мерзімін мерзімінен бұрын тоқтатуға жатпайтын жалдау мерзімінде анықтайды, егер оның орындалатынына жеткілікті сенімді болса, жалдау мерзімін ұзартып мүмкіндігі

ұсынылған кезеңдермен немесе жалдауды тоқтату мүмкіндігі берілген кезеңдермен бірге, оның орындалмайтынына жеткілікті сенімділік бар.

Компанияда бір жылдан астам мерзімге жер участелері бар, сонымен қатар бірнеше жабдықты жалға беру қарастырылған, оның ішінде жалдауды тоқтату мүмкіндігі бар. Компания жалдауды тоқтату нұсқасын қолданатынына жеткілікті сенімділікті бағалау үшін пайымдауларды қолданады. Сонымен бірге, кез-келген нұсқаны жүзеге асыру үшін экономикалық ынталандырудың пайда болуына әкелетін барлық тиісті факторлар ескеріледі. Жалдаудың басталу күнінен кейін, Компания лизинг мерзімін елеулі оқиға немесе Компания бақылауындағы жағдай өзгерген кезде қайта бағалайды және оның жалдауды тоқтату опциясын жүзеге асыру (немесе орынданамау) мүмкіндігіне әсер етеді (мысалы, жалға алынған мұлікті едәуір жақсарту немесе жалға алынған активті Компания қажеттіліктеріне едәуір бейімдеу)

Жабдықты 4 жылға дейін жалдау шарты бойынша жалдау мерзімін анықтау кезінде компания тоқтату нұсқасын есепке алмады. Жалдауды тоқтату мүмкіндігі қарастырылған кезеңдерді Қоғам жалдау мерзімін анықтау кезінде олардың орындалатынына жеткілікті сенімді болған жағдайдаға ескереді. Жалға алынған жабдықтар келісімшарт міндеттемелерін орындау үшін Компанияның өндірістік қуаттылығын қамтамасыз ету үшін қажет. Қазіргі уақытта өндіріс процесіне айтарлықтай теріс әсерін тигізбестен, бұл активтерді оңай ауыстырудың мүмкіндігі жоқ.

14-ескертпеде жалдау мерзімдерін анықтауда ескерілмеген, тоқтату нұсқалары бар жалдау шарттары туралы толық ақпарат берілген.

Жалға беру - қосымша қарыз қаражаттарын тарту жылдамдығын анықтау

Компания жалдауға берілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтай алмайды. Осылайша, ол қосымша қарыз қаражаттарын тарту мөлшерлемесін қолданады - бұл дәл сол мерзімге Қоғам тарта алатын мөлшерлеме және бірдей экономикалық жағдайда пайдалану құқығы түріндегі активтің ұқсас актив сатып алуға қажетті кепілдікпен қарыз қаражаты. Осылайша, пайыздық мөлшерлеме Компания «төлеген» нәрсені қөрсетеді, егер оның мөлшерлемесі байқалмаса, бағалаулар қажет. Компания байқалатын бастапқы деректерді пайдалана отырып, қосымша қарыз қаражаттарын тарту жылдамдығын анықтайды - жалдау басталған күнгі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің статистикасына сәйкес.

Мұлікті сенімгерлік басқару шарты

«Қазақстан Республикасы Үкіметінің бірыңғай электрондық құжат айналымы жүйесі» мемлекеттік ақпараттық жүйесі, Қазақстан Республикасы Сандық даму, инновациялар және аэрогарыш өнеркәсібі министрлігі 07.11.2019 ж. №2 / 38 келісім негізінде 5 (бес) жыл мерзімге сенімгерлік басқаруга берілді. Кітап құны 105 254 мың теңге болатын «ЕСӘДО» бағдарламалық өнімі және баланстық құны 2 128 мың теңге болатын лицензиялық бағдарламалық қамтамасыздандыруы бар мұлік 2019 жылғы 15 қарашада Қоғамға берілді. Жасалған сенімгерлік басқару туралы келісім аясында Компания платформаны өзгерту арқылы мемлекеттік органдарды бұлтты жұмыс ағымына ауыстыруға міндеттененеді. Меншік құқығы Компанияға берілмегендіктен, басшылық осы келісім бойынша алынған активтерді қаржылық есептілікте қорсептестен баланстан тыс шоттарда қорсету туралы шешім қабылдады. Есепті кезеңде осы келісіммен байланысты басқа операциялар болған жоқ.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің пайдалы қызмет мерзімі

Компания негізгі құралдар мен амортизацияланатын материалдық емес активтердің пайдалы қызметінің қалған мерзімін, кем дегенде әрбір қаржылық жылдың сонына бағалайды және егер күтілестін келем алдыңғы бағалардан өзгеше болса, өзгерістер ХБЕС 8 "Есеп саясаты, есептік бағалаудағы өзгерістер мен көтөлөр" сәйкес есептік бағалаудағы өзгерістер ретінде ескеріледі. Бұл бағалар негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің баланстық құнының және жиынтық табыс туралы есепте танылған тозудың сомасына елеулі әсер етуі мүмкін. Есепті кезеңде Компания толықтай амортизацияланған негізгі құрал жабдықтардың бағалауы мен қызмет ету мерзімдерін қайта қаралды, олар қаржы-шаруашылық қызмет барысында қолданыла береді. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құрал-жабдықтардың амортизациясы 246 796 мың теңге сомасында қаралды, оның ішінде: 143 906 мың теңгедеге машиналар мен жабдықтар; 94 669 мың теңге сомасына көлік құралдары және басқа да негізгі құралдар Гомасы 8 221 мың

тенге. Компания жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың әділ құнын анықтау үшін тәуелсіз бағалаушыны тартты. Әділ құнды анықтау үшін пайдаланылатын негізгі болжамдар 13-ескертпеде толығырақ қарастырылған.

Әзірлеуге арналған шығындар

Әзірлеуге арналған шығындар Компанияның Есеп саясатына сәйкес капиталданырылады. Шығындарды бастапқы капиталданыру, басшылықтың жобалардың технологиялық және экономикалық жүзеге асырылуы әдетте, жобаларды жүзеге асырудың белгіленген моделіне сәйкес белгілі бір сатыға жеткенде тәуекелге ұшырагандығы туралы пайымдауына негізделеді.

Капиталданырылуы мүмкін сомаларды айқындау үшін, басшылық жобадан күтілетін ақша ағындарына, дисконттау ставкаларына және пайда алудың күтілетін мерзіміне қатысты жорамалдарды қабылдайды. 2019 жылды 31 желтоқсанында капиталданырылған шығындардың баланстық құны 16 103 мың теңгені құрады (2018 жылы: 48 052 мың теңге) (15-Ескертпе). Бұл сомаға мемлекеттік қызметтер көрсету үшін әзірленген және Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджетінен қаржыланырылатын инвестициялық жобаларды дамытуға едәуір инвестициялар кіреді.

Nегізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы

Әрбір есеп уақытына Компания активтердің құнсыздануы ықтимал белгілерінің болуын анықтайды. Егер мұндай белгі бар болса, компания активтің өтелетін құнын есептейді. Активтің өтелетін құны-бұл келесі шамалардың ең үлкені: активтің және ақша ағынның пайдаланудан түсken құндылықтарды сатуға арналған шығыстарды шегергендеғі активтің немесе ақша ағындарын генерациялайтын бірліктің әділ құны. Егер актив, негізінен басқа активтер немесе активтер топтары генерациялайтын ағындарға тәуелсіз ақша қаражатының ағынның генерацияламаса ғана жеке актив үшін өтелетін құн айқындалады. Егер активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кетсе, актив құнсызданған болып есептеледі және өтелетін құнға дейін есептен шығарылады. Пайдалану құнын бағалау кезінде күтілетін ақша ағындары ақшаның уақытша құнның ағымдағы нарықтық бағалауын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін салық салуға дейінгі дисконттау ставкасын пайдалана отырып, ағымдағы құнға дисконтталауды.

Компания 2019 және 2018 ж. 31 желтоқсанына қаржылық емес активтердің құнсыздануының қандай да бір белгілері жоқ екенін анықтады.

Nегізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімі

Компания негізгі құралдар мен амортизацияланатын материалдық емес активтердің пайдалы қызметінің қалған мерзімін, кем дегенде әрбір қаржылық жылдың соына бағалайды және егер күтілетін көлем алдыңғы бағалардан өзгеше болса, өзгерістер ХБЕС 8 "Есеп саясаты, есептік бағалаудағы өзгерістер мен қателер" сәйкес есептік бағалаудағы өзгерістер ретінде ескеріледі. Бұл бағалар негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің баланстық құнның және жиынтық табыс туралы есепте танылған тозудың сомасына елеулі әсер етуі мүмкін.

Компания негізгі құралдардың пайдалы қызметінің қалған мерзімін, кем дегенде әрбір қаржылық жылдың соына бағалайды және егер күтілетін көлем алдыңғы бағалардан өзгеше болса, өзгерістер ХБЕС 8 "Есеп саясаты, есептік бағалаудағы өзгерістер мен қателер" сәйкес есептік бағалаудағы өзгерістер ретінде ескеріледі. Бұл бағалар негізгі құралдардың баланстық құнның және жиынтық табыс туралы есепте танылған тозудың сомасына елеулі әсер етуі мүмкін.

Кейінге қалдырылған салық

Компания КР Салық заңнамасына сәйкес есепті кезең өткеннен кейін ғана корпоративтік табыс салығын есептей және төлеу міндеттін айқындейді. Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасындағы есепті қунге уақытша айырмаларды анықтау жолымен баланстық әдіс бойынша есептеледі. Кейінге қалдырылған салықтың активтер мен міндеттемелердің баланстық құны әрбір есепті қунге қайта қаралады. Кейінге қалдырылған салықтың активтер мен міндеттемелерді бағалаудағы өзгерістер **«Finex-Standart»** для отчетов

Салық салу

Салықтың тәуекелдерді бағалау кезінде басшылық салық заңнамасын сактамаудың мүмкін салаларын қарастырады, немесе Компания салық органдарымен қосымша салықтар есептелген жағдайда, ол сәтті шағымдана алады деп санамайды. Мұндай анықтама маңызды пайымдауды талап етеді және салық заңнамасы мен нормативтік ақтілердің өзгеруі, күтілетін салықтың сот ісін жүргізуінде күтілетін нәтижелерін анықтау және салық органдары жүргізген тексерулер нәтижесінде өзгеруі мүмкін. Компания осы ғаржылық есептілікте бюджетке төленетін айыппұл бойынша есептелген міндеттемені 138 420 мың теңге сомасында, оның ішінде 2019 жылға 119 602 мың теңге және алдыңғы кезеңдер үшін 18 818 мың теңге деп мойындағы (18-ескертте).

Қаржылық есептіліктің элементтерін мойындау. Қоса беріліп отырған ғаржылық есептілікке ғаржылық есептілік элементтері анықтамасына және оларды мойындау шартына жауап беретін барлық операциялар мен оқиғалар енгізілген:

- Компания объектімен байланысты кез келген экономикалық пайда алынатынына (немесе жоғалатындығына) айтарлықтай дәрежеде сенімді;
- объектінің сенімді өлшенуі мүмкін құны немесе бағасы бар.

Қаржылық есептіліктің барлық элементтері қоса беріліп отырған ғаржылық жағдай туралы есепте және жиынтық табыс туралы есепте баптар түрінде берілген. Қаржылық есептіліктің бірнеше элементтерін бір бапқа біріктіру компания қызметіндегі олардың сипаттамасын (қызметін) ескере отырып жүргізілді.

Ұсыну реттілігі. Қаржылық есептілікте баптарды ұсыну және жіктеу ағымдағы кезеңнен келесігे дейін сакталады. Қаржылық есептілікті ұсынуды елеулі қайта қарау қаржылық есептілікті ұсынуға өзгерістер енгізу қажеттілігін болжасы мүмкін. Егер өзгертуінен нысан қаржылық есептілікті пайдаланушылар үшін сенімді және неғұрлым маңызды ақпарат беретін болса және бұл жерде қайта қаралған құрылым сақталса және ақпараттың салыстырылуы зардап шекпейтін болса, Компания ұсынылған қаржылық есептілікке өзгеріс енгізеді.

3. Есеп саясатының негізгі қағидаттарына шолу

Активтер мен міндеттемелерді қысқа мерзімді / ұзақ мерзімді деп жіктеу. Қаржылық жағдай туралы есепте Компания қысқа мерзімді / ұзақ мерзімді деп жіктеу негізінде активтер мен міндеттемелерді ұсынады. Актив қысқа мерзімді болып табылады, егер:

- оны сату жоспарланған немесе ол қалыпты жұмыс циклі ішінде сатуга немесе тұтынуға арналған;
- ол негізінен сауда мақсаттары үшін ұсталса;
- есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде жүзеге асырылады деп болжануда;
- нemесе
- ол ақша қаражаттарын немесе олардың баламаларын білдіреді, егер есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде он екі ай ішінде жарамды міндеттемелерді өтеуге оны пайдалануға немесе пайдалануға шектеулер болмаса.

Барлық басқа активтер ұзақ мерзімді ретінде жіктеледі.

Міндеттеме қысқа мерзімді болып табылады, егер:

- оны қалыпты жұмыс циклі шегінде шешуге болады;
- ол негізінен сауда мақсаттары үшін ұсталса;
- есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде есеп айырысуға жатады;
- нemесе
- Ұйымның есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде он екі айға міндеттемелерді өтеуді кейінге қалдыруға сөзсіз құқығы жоқ.

Міндеттеме шарттары, оған сәйкес, контрагенттің қалауы бойынша ұлестік құралдарды шығару және беру арқылы реттелуі мүмкін, бұл міндеттеменің жіктелуіне әсер етпейді.

Компания барлық қалған міндеттемелерді ұзак мерзімді деп жіктейді. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері ұзак мерзімді активтер мен міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Негізгі құралдар. Негізгі құралдар жинақталған амортизация мен құнсызданды шегергендері бастапқы құны бойынша есептеледі. Активтердің бастапқы құны сатып алу немесе құрылым бағасынан, активті жұмыс жағдайына келтіруге тікелей қатысты шығындардың кез келген түрінен және қажет болған жағдайда активті жою жөніндегі шығындарды бастапқы бағалаудан тұрады. Сатып алудың немесе құрылымының бағасы болып активті сатып алу үшін берілген сыйақының кез келген түрінің төленген жиынтық құны және әділ құны табылады.

Белгілі бір уақыт аралығында негізгі құралдардың маңызды компоненттерін ауыстыру қажет болған кезде Компания осында компоненттерді оларға сәйкес жеке пайдалану мерзімдерімен жекелеген активтер ретінде таниды және тиісті түрде амортизациялайды. Осыған ұксас, негізгі техникалық байқауды журғызу кезінде оған байланысты шығындар, егер танудың барлық критерийлері орындалса, негізгі құралдардың баланстық құнында жабдықты ауыстыру ретінде танылады. Жөндеу және техникалық қызмет көрсетуге кеткен барлық өзге шығындар олардың болған кезінде пайданың немесе шығынның құрамында танылады.

Аяқталмаған құрылымы езіндік құны бойынша есептелген негізгі құралдардың аяқталмаған құрылымын білдіреді. Аяқталмаған құрылымы құрылымының, жабдықтардың құнын және өзге де тікелей шығындарды қамтиды. Аяқталмаған құрылымы тиісті активтердің құрылымы аяқталғанша және олар пайдалануға берілгенге дейін амортизацияланбайды.

Жерді және аяқталмаған құрылымы қоспағанда, негізгі құралдардың тозуы пайдалы қызметтің мынадай мерзімдері ішінде тікелей сзыбыты әдіспен есептеледі:

Активтер тобы	Пайдалы қызмет мерзімі
Фимарат	40 жыл
Құрылғылар	10-20 жыл
Машина мен құралдар	4-10 жыл
Көлік құралдары	5-10 жыл
Басқалары	3-10 жыл

Негізгі құралдардың пайдалы қызметінің болжамды мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қаралуы мүмкін және қажет болған жағдайда мерзімдердегі өзгерістер келесі кезеңдерде түзетіледі. Негізгі құралдардың баланстық құны, ағымдағы құн өтелмейтінің білдіретін қандай да бір жағдайдағы өзгерістер немесе оқигалар болған жағдайларда, құнсызданды жағдайына қайта қаралады. Негізгі құралдар объектісін тану ол есептен шыққаннан кейін немесе оны пайдаланудан немесе істен шығуынан болашақ экономикалық пайда алу одан әрі күтілмеген жағдайда тоқтатылады. Активті тануды тоқтату кезінде туындастын кез келген кірістер немесе шығыстар (есептен шығарудан түсken таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептелген) активті тануды тоқтатылған есепті кезеңдегі жиынтық табыс туралы есепке енгізіледі.

Материалдық емес активтер. Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқы тану кезінде бастапқы құны бойынша бағаланады. Материалдық емес активтердің бастапқы құны ол активті сатып алуға жалпы төленген сома және оны алу үшін берілген кез келген өзге негізгі құралдардың әділ құны болады. Бизнесі біріктіру нәтижесінде сатып алынған материалдық емес активтердің бастапқы құны болып, олардың сатып алу қүнгі әділ құны саналады. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсыздандын жинақталған зияндарды шегере отырып бастапқы құны бойынша есептеледі. Материалдық емес активтер лицензияларды, компьютерлік бағдарламалық қамтамасыз етуді және әзірлеуге арналған шығындарды қамтиды.

Пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес активтер амортизациялау мерзімі ішінде амортизацияланады және егер осы материалдық емес активтің құнсызданды белгілері болса, құнсызданды бағаланады. Пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес актив үшін амортизацияны есептеге кезеңі мен әдісі, кем дегенде, әрбір есепті жылдың сонында қайта қаралады. Активті пайдаланудың болжамды

мерзімінің немесе болашақ экономикалық пайданы тұтынудың болжамды құрылымының өзгеруі қаржылық есептілікте, жағдайға байланысты, амортизацияны есептеу кезеңінің немесе әдісінің өзгеруі ретінде көрсетіледі және есептік бағалардың өзгеруі ретінде есепке алынады. Пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес активтердің амортизациясына арналған шығыстар, материалдық емес активтің функциясына сәйкес келетін шығыстар санатында жиынтық табыс туралы есепте танылады.

Әзірленуде тұрган активтерді қоспағанда, материалдық емес активтердің амортизациясы пайдалы қызметтің мынадай мерзімдері ішінде тікелей сзықты әдіспен есептеледі:

Активтер тобы

Лицензиялар
Бағдарламалық қамтамасыз ету

Амортизация мерзімі

1-10 жыл
1-10 жыл

Материалдық емес активті есептен шыгарудан түсken кіріс немесе шығыс активтің есептен шыгарудан түсken таза түсім мен активтің ағымдағы құны арасындағы айырма ретінде өлшенеді және осы активті есептен шыгару сәтіндегі жиынтық табыс туралы есепте танылады.

Зерттеулер мен әзірлемелерге арналған шығындар. Зерттеуге арналған шығындар олардың пайда болуына қарай шығыстарға жатқызылады. Нақты өнімді әзірлеуге жұмсалған шығындар нәтижесінде туындастын материалдық емес актив Компания тек мыналарды көрсете алатын кезде гана танылады:

- материалдық емес активті, актив пайдалану немесе сату үшін қол жетімді болатындей, жасаудың техникалық жүзеге асырылуын;
- материалдық емес активті әзірлеуді аяқтау және оны пайдалану немесе сату ниетін;
- материалдық емес актив болашақ экономикалық пайданы қалай әкелетінін;
- әзірлеуді аяқтау үшін жеткілікті ресурстардың болуын;
- оны әзірлеу барысында материалдық емес активке қатысты шығындарды сенімді бағалау қабілетін;
- жасалған материалдық емес активті пайдалану қабілетін.

Әзірлеуге арналған шығындарды актив ретінде бастапқы танудан кейін, активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданданудан болған жинақталған зияндарды шегере отырып бастапқы құны бойынша есептеледі. Активтің амортизациясы әзірлеу біткеннен кейін, актив пайдалануға дайын болған кезден басталады және болашақ экономикалық пайдалар алынады деп болжанған кезең ішінде жүргізіледі. Амортизация өзіндік құн құрамында көрсетіледі. Әзірлеу кезеңі ішінде актив жыл сайын құнсыздандуға тексеріледі.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы. Әрбір есепті күнге Компания активтің болуы мүмкін құнсыздану белгілерінің бар-жоғын аныктайды. Егер мұндай белгілер орын алса немесе егер активтің құнсыздануына жыл сайынғы тексеру жүргізу талап етілсе, Компания активтің өтелетін құнын бағалауды жүргізеді. Әзірлеу сатысында материалдық емес активтер амортизацияланбайды, бірақ жыл сайын құнсыздану белгілерінің болу/болмауына қарамастан құнсыздану тестінен өтеді. Активтің немесе ақша ағындарын әкелетін бірліктің (ААӘБ) өтелетін құны – бұл келесі шамалардың ең жоғарғысы: сатуға жұмсалған шығындарды шегергендең активтің (ААӘБ) әділ құны және активті (ААӘБ) пайдалану құндылығы. Өтелетін құн, актив негізінен басқа активтер немесе активтер топтары әкелетін ағындарға тәуелсіз, ақша қаражатының ағынның әкелмейтін жағдайларды қоспағанда, жеке актив үшін анықталады. Егер активтің немесе ақша ағынның әкелетін бірліктің (ААӘБ) баланстық құны оның өтелетін актив құннынан асып кетсе, құнсызданған болып есептеледі және өтелетін құнға дейін есептен шығарылады. Пайдалану құндылығын бағалау кезінде, болашақ ақша ағындары ақшаның уақытша құннының ағымдағы нарықтық бағасын және активке тән тәуекелдерді көрсететін салық салынғанға дейінгі дисконттау ставкасы бойынша дисконтталауды. Сату шығындарын шегергендең әділ құнды айқындау кезінде жуырдағы нарықтық мәмілелер (егер ондайлар орын алса) ескеріледі. Олар болмаған жағдайда бағалаудың тиісті моделі қолданылады.

Жалғасатын қызметтің құнсыздануынан болған шығындар (қорлардың құнсыздануын қоса алғанда) құнсызданған активтің функцияларына сәйкес келетін шығыстар санаттарының құрамында пайда мен зияндар туралы есепте танылады.

Каржы құралдары - бастапқы тану және кейінгі бағалау. Каржы құралы дегеніміз - бір ұйымның қаржы активін және басқа ұйымның қаржылық міндеттемесін немесе үлестік құралын тудыратын кез келген келісім-шарт.

a) Қаржы активтері

Бастапқы тану және бағалау

Бастапқы тану кезінде қаржылық активтер амортизацияланған құны бойынша, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны және пайда немесе шығын арқылы әділ құны ретінде жіктеледі.

Бастапқы тану кезіндегі қаржылық активтердің жіктелуі қаржы активі үшін ақша қаражаттарының қозғалысы туралы келісімде қарастырылған сипаттамаларға және Компания осы активтерді басқару үшін пайдаланатын бизнес-модельге байланысты болады. Сауда-саттық дебиторлық берешекті қоспағанда, қаржыландырудың елеулі компоненті жоқ немесе Компания іс жүзінде орындылығын қолданған, бастапқыда шығындар сомасы бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері үшін көбейтілген қаржылық активтерді әділ құны бойынша бағалайды мәміле туралы. Қаржыландырудың елеулі компоненті жоқ немесе өзіне қатысты практикалық женілдетуді қолданған сауда дебиторлық берешек «Клиенттермен жасалған шарттар бойынша кірістер» бөлімінде сипатталған мәміле бағасы бойынша бағаланады.

Қаржы активінің жіктелуі және амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша өлшенуі үшін осы активтің келісімшарттық шарттары төленбеген бөлік бойынша «тек негізгі борышқа және сыйақыға ғана төлемдер» болып табылатын ақша ағындарын анықтауы қажет. негізгі қарыз сомасы. Бұл бағалау ақша ағынның тексеру (SPPI тесті) деп аталады және әр құралдың деңгейінде жүргізіледі. Ақшалай ағындар «ақша ағындары» өлшеміне сәйкес келмейтін қаржы активтері, бизнес үлгісіне қарамастан, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Компания қаржылық активтерді басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель Компанияның ақша қаражаттарының қозғалысын қалыптастыру мақсатында өзінің қаржылық активтерін басқару тәсілін сипаттайтын. Бизнес-модель ақша ағындарының келісімшарттық ақша ағындарын алу, қаржы активтерін сату немесе екеуінің нәтижесі болатындығын анықтайтын. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржы активтері келісімшарттық ақша ағындарын алу үшін қаржы активтерін ұстауға арналған бизнес моделінің шенберінде ұсталады, ал басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржы активтері ұсталады. Мақсатына келісім-шартта көзделген ақша ағындарын алу арқылы да, қаржылық активтерді сату арқылы да қол жеткізілетін бизнес-модель аясында.

Активтерді занмен белгіленген мерзімде немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелерге сәйкес жеткізуі талап ететін қаржы активтерін сатып алу немесе сату жөніндегі барлық операциялар мәміле жасалған күні танылады, яғни Компания активті сатып алуға немесе сатуға міндетті алған күні танылады.

Кейінгі бағалау

Кейінгі бағалау мақсатында қаржы активтері төрт санатқа жіктеледі:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- кейіннен жинақталған пайда мен залалды қайта жіктей отырып, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- ұйымның қалауы бойынша жіктелген қаржы активтері, басқа толық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған, танды туқтату кезінде жинақталған пайда мен залалды қайта жіктеусіз (үлестік құралдар);
- пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып өлшенеді және құнсыздануға қойылатын талаптар оларға қолданылады. Егер активті тану тоқтатылса, өзгерілген немесе құнсызданған болса, пайда немесе залал пайдада немесе залалда көрсетіледі.

Бұл санатқа Компания өз қалауы бойынша, жою құқығының, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағаланбаған, орналастырылған үlestік құралдарға инвестицияларды қосады. Орналастырылған үlestік құралдар бойынша дивидендер дивидендер, алу құқығы белгіленген кезде пайда немесе залал туралы есепте басқа кірістер ретінде танылады.

Тануды тоқтату

Қаржы активі (немесе қажет болған жағдайда, қаржы активінің бөлігі немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бөлігі) тануды тоқтатады (б.а. қаржылық жағдай туралы есептен шығарылады), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығы аяқталды;

немесе

- Компания активтен ақша ағындарын алуға өз құқығын берді немесе «транзит» келісімі бойынша алынған ақша ағындарын үшінші тарарапқа толық және айтарлықтай кешіктірусіз төлеуге міндеттенді; және де (a) активтің барлық дерлік тәуекелдерін және пайдасын өткізді, немесе (b) ол өтпеген, бірақ ол іс жүзінде активтің барлық қауіптері мен пайдасын сақтаап қалмайды, бірақ активті бақылауды басқарады.

Егер Компания активтен ақша ағындарын алуға өзінің құқығын берсе немесе транзит туралы келісім жасаса, онда ол меншік құқығымен байланысты тәуекелдер мен пайдалардың сақталуын және, егер бар болса, қаншалықты дәрежеде бағаланады. Егер Компания активті өткізбесе, бірақ іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдаларды сактамаса және активті бақылауды өткізбесе, Компания берілген активті оған қатысады жалғастыра беретін дәрежеде тануды жалғастырады. Бұл жағдайда Компания тиісті міндеттемені де мойындайды. Берілген актив және онымен байланысты міндеттеме Компания сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

Берілген актив үшін кепілдік нысаны болып табылатын жалғаспалы қатысу активтің бастапқы баланстық құнынан немесе Қоғам төлеуі мүмкін талап етілетін сыйақының ең төменгі мөлшерінен аз болады.

Құнсыздану

Компания пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша өлшенбейтін барлық борыштық құралдар бойынша күтілетін несиелік шығындар (КНШ) бойынша есептік резервті таниды. КНШ шарт бойынша төленетін ақша ағындары мен Компания күткен барлық бастапқы ағындар арасындағы айырмашылықта негізделген, бастапқы тиімді пайызың мөлшерлемені немесе оның шамасын пайдалана отырып дисконттады.

Саудалық және басқа да дебиторлық берешектерге қатысты Қоғам стандартта қарастырылған женілдетілген тәсілді қолданды және бүкіл мерзімге күтілетін несиелік шығындарды есептеді. Компания қарыз алушыларға және болжамды факторларға және жалпы экономикалық жағдайларға түзетілген несиелік шығындардың бұрынғы тәжірибесіне сүйене отырып, есептелген резервтердің матрицасын пайдаланды. Басқа қарыздық қаржы активтері, оның ішінде берілген қарыздар болған жағдайда, күтілетін несиелік шығындар 12 айға есептеледі. 12 айлық күтілетін несиелік шығындар - бұл есепті құннен кейінгі 12 ай ішінде мүмкін болатын қаржы құралы бойынша дефолт салдарынан туындаған несиелік шығындар, бүкіл кезеңдегі кредиттік шығындардың бөлігі. Алайда, бастапқы тану сәтінен бастап қаржы құралының несиелік тәуекелі едөүір жоғарылаған жағдайда, шығындар бойынша резерв өткізу бүкіл мерзімге күтілетін несиелік шығындарға тең сомада бағаланады.

б) қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Қаржылық міндеттемелер бастапқы тану кезінде тиісінше пайда немесе залал, қарыздар, кредиторлық берешек немесе туынды қаржы құралдары арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда мәміле бойынша шығындар шегеріліп (несиелер, қарыздар және кредиторлық берешек жағдайында) әділ құны бойынша танылады.

Компанияның қаржылық міндеттемелеріне саудалық және басқа да кредиторлық берешек кіреді.

Кейінгі бағалау

Кейінгі бағалау мақсатында қаржылық міндеттемелер келесі екі санатқа жіктеледі:

- Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер;
- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер (қарыздар мен қарыздар).

Тануды тоқтату

Қаржылық міндеттемені тану міндеттеме реттелген, жойылған немесе мерзімі өткен жағдайда тоқтатылады. Егер қолданыстағы қаржылық міндеттеме сол несие беруші алдындағы басқа міндеттемемен мүлдем басқа шарттармен ауыстырылса немесе қолданыстағы міндеттемелердің шарттары айтарлықтай өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгертулер бастапқы міндеттемелерді тануды тоқтату және жаңа міндеттемелерді мойындаудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың қаржылық жағдай туралы есептік құнындағы айырмашылық пайда туралы есепте танылады немесе шығын.

в) Қаржылық құралдарын өзара есепке алу

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынады, ал таза сома танылған сомаларды есепке алуға заңмен қорғалатын құқық болған кезде және таза негізде есеп айырысу, активтерді сату және сол уақытта міндеттемелерді өтеу ниеті болған кезде қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі.

Ақша қаражаты және оның бағамалары. Ақша қаражатына ағымдағы банктік шоттардағы қаражат, өтелу мерзімі 3-айға жетпейтін депозиттік шоттардағы қаражат жатады. Қаржылық жағдай туралы есептегі банктердегі қысқа мерзімді салымдардың бастапқы өтелу мерзімі үш айдан бір жылға дейін.

Дебиторлық берешек. Дебиторлық берешек қаржылық есептілікте күмәнді борыштар бойынша резервті шегере отырып, берілген шоттың бастапқы сомасы бойынша көрсетіледі. Күмәнді борыштар бойынша резервтер бөлігінде 9 «Қаржылық құралдар» ХКЕС (IAS) талаптарына сәйкес болжамды күтілетін шығындардың моделі қолданылады. Саудалық және өзге де дебиторлық берешекке қатысты Компания стандартта қарастырылған оңайлатылған тәсілді қолданады- өзінің несиелік шығындар туындауының өткен тәжірибесіне сүйене отырып, қарыз алушылар үшін ерекше болжамды факторларды және жалпы экономикалық жағдайларды ескере отырып түзетілген бағалау резервтерінің матрицасын пайдалана отырып, барлық мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар негізінде құнсыздандуға арналған резерв мөлшерін есептейді.

Дебиторлық берешекке арналған резерв кезеңді түрде қайта қаралып отырады және түзетулер қажет болған жағдайда олар туралы белгілі болған кезеңдегі шығыс (kіріс) ретінде есептеледі.

Компания қаржылық есептілікті жасау уақытына ХКЕС (IAS) 9 «Қаржылық құралдар» талаптарына сәйкес күмәнді талаптар бойынша резерв құрады. Дебиторлық берешек ағымдағы, бір жыл немесе операциялық цикл ішінде өтелетін және ұзақ мерзімді деп белінеді.

Корлар. Тауарлы-материалдық корлар орташа өлшенген құн әдісімен есептеледі. Тауарлы-материалдық корлар өзіндік құнның немесе таза өткізу құнның ең аз мәні бойынша бағаланған. Өзіндік құн қорларды жеткізуге және ағымдағы жағдайға келтіруге байланысты жұмсалған шығындарды қамтиды. Тауарлы-материалдық қорларды сатудың таза құны осындай өткізуге байланысты шығыстарды шегере отырып, болжамды өткізу бағасына негізделеді.

Резервтер. Егер Компанияның өткен оқиғаның нәтижесінде туындаған ағымдағы міндеттемесі (заңды немесе практикан түндейтін) болса, осы міндеттемені өтеу үшін талап етілетін экономикалық пайданың кетуі ықтимал болып табылса және осындай міндеттеме сомасының сенімді бағасы алынуы мүмкін болса резервтер танылады. Егер Компания резервтердің өтеуін алуды көздесе, онда өтем жеке актив ретінде танылады, бірақ өтем алу күмән туғызбайтын жағдайда ғана. Резервке жататын шығыс, жиынтық табыс туралы есепте өтемді шегере отырып көрсетіледі. Егер ақшаның уақытша құнның әсері елеулі болып табылса, резервтер ақшаның уақытша құнның ағымдағы нарығын, сондай-ақ мүмкіндігіне қарай міндеттемеге жататын тәуекелдерді көрсететін салықтарды төлегенге дейінгі ставка көрсетіледі.

балашак ақша ағындарын дисконттау жолымен айқындалады. Дисконттауды пайдаланған кезде уақыт өткеннен кейін резервтегі өсу қаржылық шығындар ретінде танылады.

Жалдау. Келісім-шарт жасасу кезінде Компания келісім шарттың жалдау екендігін немесе оның жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды. Басқаша айтқанда, Компания келісімшарттың белгілі бір мерзімге өтемекі орнына белгілі активті пайдалану үшін бақылау құқығын беретін-берменені анықтайды.

a) Компания жалға алуши ретінде

Компания қысқа мерзімді жалдау және аз активтерді жалдауды қоспағанда, барлық жалдауды тануға және бағалауға біртұтас тәсіл қолданады. Компания жалдау төлемдерін және негізгі құралдарды пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығын жүзеге асыру үшін жалдау міндеттемелерін таниды.

Пайдалану құқығы түріндегі активтер

Компания активтерді жалдау басталған кезде пайдалану құқығы түрінде таниды (яғни, негізгі құрал пайдалануға қол жетімді күн). Пайдалану құқығы түріндегі активтер жалдау міндеттемелерін қайта бағалауға түзетілген жинақталған амортизацияны және құнсызданданудан жинақталған шығындарды шегеріп тарихи күн бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы түріндегі активтердің бастапқы құны жалдау төлемдері шегерілген жалдау міндеттемелерінің сомасын, жалдау басталған күнгі немесе осы күнге дейін туындаған жалдау төлемдерінің бастапқы шығындарын және жалдау төлемдерін қамтиды. Пайдалану құқығы түріндегі активтер келесі кезеңдердің қысқа мерзімінде түзу әдіспен амортизацияланады: жалдау мерзімі немесе активтердің пайдалы қызмет мерзімі. Пайдалану құқығы түріндегі активтер де құнсыздандануға тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдаудың басталу күнінде Компания жалдау мерзімі ішінде жасалуы тиіс жалдау төлемдерінің дисконтталған құны бойынша бағаланатын жалдау міндеттемелерін таниды. Лизингтік төлемдер құрамына жалғерлік дебиторлық берешек бойынша ынталандыру төлемдерін, индексацияға немесе ставкаға байланысты өзгермелі жалдау төлемдерін және қалдық құнының кепілдігі бойынша төленетін соманы шегергенде бекітілген төлемдер (елеулі түрдегі төлемдер) кіреді. Жалдау төлемдеріне сонымен қатар егер сатып алу опционының жүзеге асырылу бағасы, егер Компания бұл опцияны жүзеге асыратындығына жеткілікті сенімді болса, және егер жалдау мерзімі Қоғамның опционды жүзеге асырудың ықтимал нұсқасын көрсетсе, жалдауды тоқтатқаны үшін айыппұл төлейді. Индекске немесе мөлшерлемеге тәуелсіз өзгермелі жалдау төлемдері осындай төлемдерге әкелетін оқиға немесе жағдай туындаған кезеңдегі шығыс ретінде танылады (босалқылар өндіруге кетпесе).

Жалдау төлемдерінің дисконтталған құнын есептеу үшін Компания жалдау басталған күнгі қосымша қарызы қаржатын тарту мөлшерлемесін қолданады, өйткені жалдау шартында белгіленген пайыздық мөлшерлемені анықтау оңай емес. Жалдаудың басталу күнінен кейін жалдау бойынша міндеттемелер өседі, пайыздар есептелінеді және жасалған жалдау төлемдерін көрсету үшін азаяды.

Қысқа мерзімді жалдау және төмен құны бар активтердің жалдау

Компания өзінің қысқа мерзімді жалдауына қысқа мерзімді жалдау үшін танудан босатуды қолданады (яғни жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және негізгі активті сатып алу мүмкіндігі жоқ келісімшарттарға). Компания сондай-ақ құны төмен деп саналатын жалгерлерге төмен құны бар активтерді жалдау үшін мойындаудан босатуды қолданады. Қысқа мерзімді жалдау төлемдері мен құндылығы төмен активтерді жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде тікелей әдіспен шығыс ретінде танылады.

б) компания жалға беруші ретінде

Компания активтерді иемденумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы сақтайдын жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Жалгерлік қызметтөн алынған кіріс жалдау мерзімі ішінде тікелей әдісті қолдану арқылы есепке алынады және операциялық сипатына байланысты пайда немесе шығын туралы есепте кірістерге қосылады. Операциялық жалдау шартын жасау кезіндегі алғашқы бастапқы шығындар жалға алынған активтің қаржылық жағдай туралы есептік күнінде қосылады. **«Finex-Standard»** для отчетов

мерзімі ішінде жалдау кіріс сияқты танылады. Шартты жалдау ол алынған кезеңдегі кіріс құрамында танылады.

Қаржылық міндеттемелер. Қаржылық міндеттемелер үшін санаттар бұрынғыдан болып қалады: әділ құны бойынша және амортизацияланған құны бойынша. Компанияның қаржылық міндеттемелеріне саудалық және басқа да кредиторлық берешектер кіреді.

Саудалық және басқа да кредиторлық берешек

Саудалық кредиторлық берешек бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен бастапқы құны бойынша бағаланады.

Қаржылық жағдай туралы есепте қаржылық міндеттемені тану тоқтатылады, егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса немесе оның қолданылу мерзімі аяқталса. Егер қолда бар қаржылық міндеттеме, маңызды ерекшеленетін шарттармен сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемемен ауыстырылса немесе егер қолда бар міндеттеменің талаптары едәуір өзгерген болса, мұндай ауыстыру немесе өзгерістер бастапқы міндеттемені тануды тоқтату және жана міндеттемені тануды бастау ретінде есептеледі, ал олардың баланстық құнындағы айырма жиынтық табыс туралы есепте танылады.

Қаржылық құралдардың әділ құны. Әрбір есепті күнге белсенді нарықтарда саудаланатын қаржылық құралдардың әділ құны мәміле бойынша шығындарды шегерместен, нарықтық бағамдар немесе дилерлердің бағамдарынан (ұзын позициялар үшін сатып алуға баға белгілеулер және қысқа позициялар үшін сатуға баға белгілеулер) шығарылып айқындалады.

Саудасы белсенді нарықта жүзеге асырылмайтын қаржылық құралдар үшін әділ құн бағалаудың тиісті әдістемелерін қолдану жолымен айқындалады. Мұндай әдістемелерге коммерциялық негізде жақында өткізілген мәмілелердің бағаларын пайдалануды, ұқсас құралдардың ағымдағы әділ құнын пайдалануды; дисконтталған ақша ағындарын талдауды не бағалаудың басқа да модельдері кіруі мүмкін. Бастапқы тану кезінде қаржылық құралдардың әділ құнының ең жақсы куәлігі әдетте мәміле бағасы болады, яғни төленген немесе алынған өтемнің әділ құны. Егер Компания бастапқы тану кезінде әділ құн мәміле бағасынан өзгеше еkenін анықтаса және әділ құн ұқсас актив немесе міндеттеме үшін белсенді нарықта ағымдағы бағамдармен расталмаса және тек бақыланатын бастапқы деректерді пайдаланатын бағалау әдістеріне негізделмесе, қаржылық құрал бастапқы тану кезінде, әділ құн мен мәміле бағасы арасындағы айырманы кейінге қалдыру үшін түзетілген әділ құн бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін айырмашылық пайда немесе зиян құрамында, құралдың бүкіл мерзімі ішінде тиісті түрде, бірақ бағалау бақыланатын бастапқы деректермен толық расталған немесе операция аяқталған сәттен кешіктірмей көрсетіледі.

Табыс салығы. Табыс салығы ағымдағы және кейінге қалдырылған салықты қамтиды. Пайдаға салынатын салық басқа жиынтық кірістер құрамына кіретін және меншікті капиталға бөлінген баптарға жататын жағдайларды қоспағанда, пайда немесе залал құрамында танылады, бұл жағдайда ол басқа жиынтық кіріс құрамында танылады.

Ағымдағы табыс салығы Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес есептеледі және ағымдағы және алдынғы кезеңдердегі салық салынатын пайдаға немесе залалға қатысты төленуі немесе мемлекеттік бюджеттен қайтарылуы күтілетін соманы білдіреді. Кейінге қалдырылған салық баланстық әдісті қолдану арқылы есепке алынады және қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салу мақсаттары үшін анықталған активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы арасындағы барлық маңызды уақытша айырмашылықтардың салықтық әсерін көрсетеді. Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданыстағы салық ставкалары негізінде активті сату / пайдалану немесе міндеттеме өтелген кезеңге қолданылатын салық ставкалары бойынша есептеледі.

Салық базасын төмендететін уақытша айырмашылықтар бойынша кейінге қалдырылған салық активтері және болашақ кезеңдерге өткізілген салықтық залалдар, егер мұндай шегерімдер сомасына азайтылуы мүмкін салық салынатын пайданың ықтималды мүмкіндігі болса ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық салығы бойынша активтер тиісті салық женілдіктерін қолдану мүмкін болмайды деп дәрежеге тейін азаяды.



Қызметкерлерге берілетін сыйақы. Қызметкерлерге берілетін сыйақыларға мыналар кіреді: жалақы, әлеуметтік қамсыздандыру жарналары, жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы және еңбек демалысы, Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында қарастырылған өтемақылар мен кепілдіктер, сыйлықақылар және ақшалай емес төлемдер (медициналық қызмет) сияқты қысқа мерзімді сыйақылар, және басқа төлемдер.

Компания қызметкер ұсынған қызметтер үшін төлеуге тиісті қысқа мерзімді сыйақылардың есептелмеген сомасын таниды.

Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім. Компанияның қызметі жұмыстар мен қызметтердің келесі негізгі түрлерін орындаумен байланысты:

-ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы бірыңғай талаптардың, сондай-ақ ақпараттандырудың сервистік моделін іске асыру ережелерінің сақталуын қамтамасыз ету;

- уәкілдегі орган бекіткен тізбеге сәйкес мемлекеттік органдардың интернет-ресурстарына және «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылым объектілеріне жүйелі-техникалық қызмет көрсетуді және сүйемелдеуді жүзеге асыру;

- ақпараттық-коммуникациялық қызметтер каталогына сәйкес «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымы базасында мемлекеттік органдарға ақпараттық-коммуникациялық қызметтер көрсету;

- мемлекеттік органдарға, олардың ведомствоның бағынысты ұйымдарына, жергілікті өзін-өзі басқару органдарына, сондай-ақ уәкілдегі орган айқындаған және мемлекеттік органдардың бірыңғай көлік ортасына қосылған өзге де ақпараттандыру субъектілеріне, олардың электрондық ақпараттық ресурстары және ақпараттық жүйелері қамтиды. Компанияда ауыспалы өтемнің әсері жок, өйткені шартта орындалуы тиіс жекелеген міндеттемелер жұмыс істеуі үшін байланыс қызметтерін көрсету.

Қызметтің негізгі түрлеріне қатысты түсім белгілі бір уақыт кезеңі ішінде (ай сайынғы негізде) танылуы тиіс, өйткені кезең ішінде түсімді тану үшін белгілер (критерийлер) орындалады, яғни сатып алушы бір мезгілде Компания ұсынатын пайданы алады және тұтынады.

Компания сатып алушылармен жасасатын шарттар, әдетте, бір уақыттың негізде көрсетілетін, орындалуы тиіс бір немесе бірнеше міндеттерді түріндегі, оларға мәміле бағасын бөлу қажет болатын, басқа уәделер қарастырылмаған (мысалы, кепілдіктер, сатып алушылардың адальдығы бағдарламасы бойынша берілетін жулделі үпайлар). Әдетте, Компания қызметтерді көрсеткеннен кейін сатып алушылардан төлемдер алады. Сирек жағдайларда Компания қысқа мерзімді аванстық төлемдерді алады. 15 ХКЕС (IFRS) көзделген тәжірибелік сипаттағы оңайлатуды пайдалану нәтижесінде Компания, егер шарт жасасу кезінде сатып алушыға үәде етілген қызметті беру мен сатып алушының осындай қызметті төлеу арасындағы кезең бір жылдан аспайды деп күтсе, қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігінің әсерін ескере отырып үәде етілген өтеу сомасын түзетпейді.

Келісім шарт бойынша активтер

Келісім шарт бойынша актив, Компанияның сатып алушыға көрсетілген қызметтің өтеуін алу құқығы. Егер Компания сатып алушыға қызметтерді сатып алушы өтем жүргізгенге дейін немесе өтем төленуі тиіс болғанға дейін берсе, онда алынған өтемге қатысты шартты болып табылатын, келісім шарт бойынша актив танылады.

Саудалық дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек Компанияның сөзсіз өтелу құқығы болып табылады (яғни мұндай өтелтулер сәтінің туындауы тек уақыт ағымына ғана байланысты). Қаржылық активтерге қатысты есеп саясаты ХКЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» бөлімінде қарастырылады.

Келісім шарт бойынша міндеттемелер

Шарт бойынша міндеттемелер – бұл сатып алушыға қызмет (тауарлар) беру міндеті, ол үшін Компания сатып алушыдан өтемақы алады (немесе алды). Егер сатып алушы, Компания қызметті сатып алушыға

бергенге дейін төлем жасаса немесе төлем төленуі тиіс сәтінде (қайсысы бұрынырақ болуына байланысты) шарт бойынша міндеттеме танылады.

Басқа да табыстар мен шығындарды мойындау. Басқа да табыстарға активтердің шығуынан, курстық айырмадан, операциялық жалдаудан алынған, басқа да табыстар (айыппұлдар, өсімақы, қаржылық активтер бойынша құнсыздандығы болған заладың орнын толтырудан болған табыс) жатады.

Шығындар пайда болу мерзімінен бастап мойындалады және есептеу қағидасы негізінде өздеріне катысты кезеңнің қаржылық есептілігінде көрсетіледі. Шығындар табыс алу үшін жұмсалатын шығындарды (өзіндік құнға енгізілетін шығындар), жалпы және әкімшілік шығындар, өткізу бойынша шығындар және Компанияның әдеттегі қызметі барысында пайда болатын шығындарды қамтиды.

Жарғылық (акционерлік) капитал. Кәсіпорындарды біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акцияларды шығарумен тікелей байланысты үшінші тараптарға қызметтер үшін төлем шығындары, осы эмиссия нәтижесінде алынған соманың азаюы ретінде меншікті капитал құрамында көрсетіледі. Алынған қаражаттың әділ құнның шығарылған акциялардың номиналдық құннынан асып кету сомасы эмиссиялық табыс ретінде көрсетіледі

Дивидендтер. Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және олар есепті қунға дейін жарияланған жағдайдаған, есепті қунға капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы акпарат есептілікте ашылады, егер олар есепті қунға дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті қүннен кейін, бірақ қаржылық есептілік шығаруға бекітілген қунға дейін ұсынылса немесе жарияланса.

Байланысты тараптар. Байланысты тараптарға Компанияның акционері, негізгі басқарушы персонал және дауыс беретін акциялардың елеулі үлесі Акционерге немесе Компанияның негізгі басқарушы персоналына тікелей немесе жанама тиесілі ұйымдарды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылайтын ұйымдарды қамтиды (№ 29 Ескертпе)

Қаржылық есептілікті пайдаланушылар байланысты тараптар арасындағы өзара қарым-қатынастардың Компанияға әсері туралы пікір қалыптастыруы үшін, байланысты тараптар арасындағы өзара қарым-қатынастар туралы акпарат, осы байланысты тараптар арасындағы операциялардың жүзеге асырылғанына қарамастан бақылау болған жағдайда ашылады.

Есеп уақытынан кейінгі оқиғалар. Есеп уақытынан кейінгі оқиға, ол есеп беру уақыты мен қаржылық есептілікті шығаруға бекіту уақыты арасында болатын қолайлы және қолайсыз оқиғалар. Есепті жылдың аяғында пайда болған және түзетілмейтін оқиғалар маңызды болса қаржылық есептіліктің түсініктемесінде ашылады.

Шартты міндеттемелер мен шартты активтер. Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте танылмайды. Экономикалық пайданы құрайтын ресурстардың шығу ықтималдылығы екіталај жағдайлардан басқа, бұндай міндеттемелер туралы деректер қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылады.

Шартты активтер қаржылық есептілікте көрсетілмейді. Егер осындағы активтерге байланысты экономикалық пайда алудың ықтималдығы жеткілікті болған жағдайда, көрсетілген активтер туралы деректер ескертулдерде ашылады.

Есеп саясатындағы, есептегемелін бағалардағы өзгерістер және қателер.

Есеп саясаты өзгеріліуі мүмкін, егер өзгерту:

- ХКЕС стандарттарымен талап етіледі;
- Компания қызметінің нәтижелері немесе ақша қаражатының қозғалысы туралы неғұрлым сенімді және неғұрлым орынды ақпаратты ұсынуға әкеледі.

Классификацияның өзгеруі

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп оны ағымдағы жылға арналған тұсауқесер түрінде ұсыну үшін қайта қаралды.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепке әсер ету келесідей:

	31 желтоқсан 2018 ж. (Ұсынылғандай)	Қайта жіктеу	2018 жылғы 31 желтоқсан (жана көрініс)
Ағымдағы активтер			
Банк салымдары	22 699 000	(22 699 000)	-
Несиелік ұйымдардағы қаражат	-	22 699 000	22 699 000
	22 699 000	-	22 699 000
Барлығы			
Ұзақ мерзімді активтер			
Басқа ұзак мерзімді қаржылық инвестициялар	63 875	(63 875)	-
Қаржылық активтер амортизацияланған құн	-	63 875	63 875
	63 875	-	63 875
Барлығы			
Ағымдағы міндеттемелер			
Алынған аванстар	11 123	(11 123)	-
Шарт бойынша міндеттемелер	-	11 123	11 123
Қызметкерлер алдындағы қарызы	804 730	(804 730)	-
Қызметкерлерге берілетін сыйақы	-	804 730	804 730
	815 853	-	815 853
Барлығы			
Бағалаудағы өзгерістер			
Бағалаудың өзгеруі тек ағымдағы кезеңге немесе ағымдағы және болашақ кезеңдерге әсер етуі мүмкін. Есеп айырысу бағалауларындағы өзгерістердің нәтижелері пайда мен залал туралы есепте көрсетілген есепке алу мәндері бұрын ескерілген бірдей сыныптау баптарына енгізуі керек.			
Ағымдағы кезеңге материалдық әсер ететін немесе кейінгі кезеңдерде материалдық әсері құтілетін бағалаулардағы өзгерістердің сипаты мен ауқымы ашылуы керек. Егер оны есептеу мүмкін болмаса, бұл фактіні ашып көрсету керек.			
Қаржылық есептіліктің жаңа және қайта қаралған халықаралық стандарттарын қолдану, түзетулер мен түсіндірулер			
16 XКЕС (IFRS) «Жалдау»			
16 XКЕС (IFRS) «Жалдау» 17 ҚЕХС (IAS) «Жалдау», 4 IFRIC «Келісімдегі жалдау белгілерін түсіндіру», 15 SIC «Операциялық жалдау - ынталандыру» және 27 SIC «Жалдаудың заңды нысаны бар операциялардың мәнін анықтау» түсіндірмелерін ауыстырады. Стандарт жалдау шарттарын тану, өлшеу, ұсыну және ашу қағидаттарын белгілейді және жалдаушылардан жалгерліктің көп бөлігін баланста көрсетуді талап етеді.			
16 XКЕС-қа (IFRS) сәйкес жалдаушыға арналған есепке алу әдісі іс жүзінде 17 ҚЕХС-қа (IAS) сәйкес өзгермейді, жалға берушілер жалдауды 17 ҚЕХС (IAS) сәйкес жіктеуді екі түрді анықтай отырып жалғастырады жалдау: операциялық және қаржылық.			
Компания 16 ҚЕХС алғаш рет қабылданған қуні, яғни өзгерілген ретроспективті әдісті қолдана отырып, 2019 жылдың 1 қаңтарында қолданды. Осы тәсілге сәйкес алдыңғы кезеңдегі қаржылық есептілік түзетілмеген, пайдалану құқығы түріндегі міндеттемелер мен активтер жалға алушы есепке алуы тиіс, 16 ҚЕХС-қа көшү күнінде танылады және стандартты бастапқы қолданудың жиынтық әсері бөлінбеген пайданың бастапқы сальdosына түзету ретінде танылады.			
Стандартқа көшкенде, Компания 2019 жылдың 1 қаңтарында келісімшарттың жалдау немесе жалдау болып табылатындығын қайта қарастырмауға мүмкіндік беретін практикалық женілдетуді қолдануға шешім қабылдады. Компания сонымен қатар жалдау мерзімі бар жалдау бойынша танудан босатуды қолдануды шешті. лизингтің басталу күніне - 12 айдан аспайтын және сатып алу опциясы жоқ (қысқа мерзімді жалдау), сондай-ақ базалық активі төмен құны бар жалдау шарттары бойынша (активті жалдау) арзан бағамен).			

16 «Жалдау» ҚЕХС-қа көшудің активтерге, міндеттемелерге және бөлінбекен пайдаға әсері келесі кестеде келтірілген:

01.01.2019 ж	мың тенге
Пайдалану құқығы түріндегі активтер	433
Активтер жиыны	433
Лизинг бойынша міндеттемелер, соның ішінде:	498
- ұзақ мерзімді бөлігі	47
- қысқа мерзімді бөлім	451
Бөлінбекен пайда	(65)
Меншікті капитал және міндеттемелер жиыны	433

Жалға төлемдерінің дисконтталған құнын есептеу үшін қосымша қаражат тартудың орташа алынған мөлшерлемесі пайдаланылды, деп хабарлайды ҚР Ұлттық Банкінің сайтына сәйкес жылдық 14,4% мөлшерде.

Жалдау бойынша міндеттемелер 2018 жылғы 31 желтоқсан

Лизинг бойынша міндеттемелер 2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	498
- ұзақ мерзімді бөлігі	47
- қысқа мерзімді бөлім	451

Компания «пайдалану құқығындағы активтер» қаржы есептілігінде басқа активтерден бөлек ұсынылған, жалдау бойынша міндеттемелер де бөлек ұсынылған.

ҚЕХСТК (IFRIC) 23 «Табыс салығын есептеу ережелеріне қатысты белгісіздік»

Түсініктеме салық түсіндірулеріне қатысты белгісіздік жағдайында пайдаға салынатын салықты есепке алуды қарастырады, бұл 12 «Пайдаға салынатын салықтар» IAS-ті қолдануға әсер етеді. Түсіндіру 12 (IAS) ХҚЕС-ының шенберіне кірмейтін салықтар мен алымдарға қолданылмайды, сонымен қатар салықтың белгісіз тәртібімен байланысты пайыздар мен айыппулдарға қатысты талаптарды қамтymайды. Атап айтқанда, нақтылау келесі мәселелерді нақтылайды:

- Ұйым салықтың емес режимді бөлек қарастырады;
- салық органдарының салықтың түсіндірулерді тексеруге қатысты ұйым қабылдаған болжамдарын;
- ұйым салық салынатын пайданы (салық залалын), салық базасын, пайдаланылмаған салық залалдарын, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері мен салық мөлшерлемелерін қалай анықтайды;
- фактілер мен жағдайлардың өзгеруін ұйым қалай қарастырады.

Компания салықтың кез-келген белгісіздігін жеке-жеке қарастыру керек пе, әлде бір немесе басқа белгісіз салықтың рәсімдермен бірге қарастырамыз ба, және белгісіздікті шешудің нәтижесін дәл болжауға мүмкіндік беретін тәсіл қолданады.

Компания пайдаға салынатын салықты есептеу ережелеріне қатысты белгісіздіктерді анықтауда маңызды пайымдауларды қолданады.

Түсіндірулерді қолдануда Компания салықтың түсініктеме жоқтығына талдау жасады. Компанияның салық декларациясына шегерімдер кіреді және салық органдары бұл салық түсіндірулерімен келіспеуі мүмкін. Компания салық заңнамасының талаптарына сәйкес келетіндігін және оның тәжірибесін талдау негізінде салық органдарының салық режимін қабылдауы мүмкін деген қорытындыға келді. Бұл түсіндірме қаржылық есептілікке әсер еткен жок.

ХҚЕС (IFRS) 9 – "Әлеуемті теріс отеумен мерзімінен бұрын отеу туралы шарттар"

9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес, келісім-шартта қарастырылған ақша ағындары «тек қарыздың негізгі сомасына және борыштың негізгі сомасының өтмелеген бөлігіне пайыздарға төленетін төлемдер» шартымен, амортизацияланған құнмен немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалануы мүмкін (өлшем ақша ағындары ») және құрал осында жіктеуге мүмкіндік беретін тиісті бизнес-модель аясында өткізіледі. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) енгізілген түзетулер қаржылық актив белгілі бір оқига немесе жағдай шарттың

мерзімінен бұрын бұзылуына әкелетіндігіне қарамастан, келісімшартты мерзімінен бұрын бұзу үшін қандай тарап төлейтініне немесе ақылға қонымды қарауына қарамастан «ақша ағындары» өлшеміне сәйкес келетіндігін нақтылайды 2019 жылдың 1 қантарынан бастап күшіне енеді. Бұл түзетулер қаржылық есептілікке әсер еткен жок.

28 (IAS) ХКЕС – ке түзетулер " қауымдақан үйымдар мен бірлескен кәсіпорындарга ұзақ мерзімді салымдар"

Түзетулер 9 ХКЕС (IFRS) қауымдақан үйимға немесе бірлескен кәсіпорындағы үлестік қатысу әдісін қолданбайтын, бірақ мәні бойынша қауымдақан компанияға немесе бірлескен кәсіпорындағы таза инвестицияның бір бөлігін құрайтын ұзақ мерзімді инвестицияларға қолданылады (ұзақ мерзімді инвестициялар). . Бұл нақтылау өте маңызды, өйткені 9 ХКЕС (IFRS) бойынша күтілетін несиелік шығындар моделі осындай ұзақ мерзімді инвестиацияларға қолданылады дегенді білдіреді.

Түзетулер сонымен бірге 9 ХКЕС (IFRS) қолдану кезінде үйим қауымдақан компанияның немесе бірлескен кәсіпорынның шеккен шығындарын немесе қауымдақан компанияға немесе бірлескен кәсіпорындағы таза инвестиацияға түзету ретінде танылған таза инвестиция бойынша құнсызданданудан болған залалды есепке алмайтындығын түсіндіреді. ХКЕС (IAS) 28 «Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар». 2019 жылдың 1 қантарынан бастап күшіне енеді. Есепті күнге Компанияның қауымдақан компанияларға немесе бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді инвестиациялары жок. Түзету қаржылық есептілікке әсер еткен жок.

Төменде жаңа стандарттар, өзгертулер мен түсіндірuler берілген, бірақ Компанияның қаржылық есептілігі жасалған күні күшіне енбеген. Компания осы стандарттарды, өзгертулер мен түсіндірulerді олар күшіне енген күннен бастап қолдануға идетті.

17 ХКЕС (IFRS) "Сақтандыру шарттары"

2017 жылғы мамырда ХКЕСК тану, өлшеу, ұсыну және ашуды қарастыратын сақтандыру келісімшарттары бойынша қаржылық есептіліктің жаңа стандартын 17 ҚЕХС «Сақтандыру келісімшарттары» шыгарды. ҚЕХС (IFRS) 17 күшіне енген кезде, ол 2005 жылы шыққан 4 «Сақтандыру келісімшарттары» ҚЕХС алмастырады. ҚЕХС (IFRS) 17 сақтандыру келісімшарттарының барлық түрлеріне (яғни өмірді сақтандыру, өмірді сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру сияқты сақтандыруды қоспағанда), оларды шығаратын үйимның түріне, сондай-ақ белгілі бір кепілдіктер мен қаржы құралдарына қарамастан қолданылады. Ауқымнан бірнеше ерекшелік бар. 17 ҚЕХС (IFRS) негізгі мақсаты сақтандыру шарттарын есепке алу моделін қамтамасыз ету болып табылады, ол сақтандырушылар үшін анағұрлым тиімді және дәйекті болады. Негізінен алдыңғы есеп саясатына негізделген 4 ҚЕХС талаптарына сәйкес емес, 17 ҚЕХС бухгалтерлік есеп жүргізудің барлық аспекттілерін қамтитын сақтандыру шарттарын есепке алудың кешенде үлгісін ұсынады. ҚЕХС (IFRS) 17 жалпыға ортақ үлгіге негізделген, оны келесі толықтырады:

- тікелей қатысу шарттарымен сақтандыру келісімшарттарына кейір өзгертулер (өзгермелі пайыздық әдіс).
- негізінен қысқа мерзімді келісімшарттарға жеңілдетілген тәсіл (сыйлықақыны бөлуге негізделген тәсіл).

ҚЕХС (IFRS) 2023 жылғы 1 қантардан немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезендер үшін күшіне енеді және салыстырмалы ақпарат қажет. Мерзімінен бұрын қолдануға үйим 9 ҚЕХС (IFRS) және 15 (IFRS) ХКЕС қолданған жағдайда, 17 ҚЕХС (IFRS) алғашқы қолданылған күніне дейін немесе оған дейін қолданылады. Бұл стандарт Компанияға қолданылмайды.

3 ҚЕХС-қа түзетулер - Бизнесінің біріктіру

2018 жылдың қазан айында ҚЕХСК 3 «Бизнес біріктіру» ҚЕХС-қа түзетулер енгізді, бұл «бизнес» үғымының анықтамасын өзгертті және үйимдарға сатып алынған қызмет пен активтердің үйлесуі бизнес болып табыла ма, жоқ па анықтауға көмектеседі. Бұл түзетулер бизнеске қойылатын минималды талаптарды нақтылайды, нарыққа қатысушылардың кез-келген жетіспейтін элементті ауыстыра алатындығын бағалауды болдырмайды, үйимдарға сатып алынған процестің маңыздылығын бағалауға көмектесетін нұсқаулық қосады, бизнестің анықтамасын және кірісін анықтайды және қол жетімділігіне қосымша тест енгізеді әділ құнның шоғырлануы. Түзетулермен қатар жаңа көрнекі мысалдар көлтірілді.

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамы
2019 жылы 31 желтоқсанда аяқталған ғылдың қаржылық есептілігіне ескертү (мың теңгеде)

Бұл түзетулер перспективалы түрде олар алғаш қолданылған күннен бастап немесе одан кейін болған мәмілелерге немесе басқа оқиғаларға қатысты болғандықтан, бұл түзетулер Компанияның өтпелі күнгі 2020 жылғы қаржылық есептілігіне әсер етпейді.

1 XКЕС (IAS) және 8 (IAS) XКЕС-қа түзетулер - Нактылықты анықтау

2018 жылдың қазан айында ҚЕХС анықтаманы келісу үшін 1 ҚЕХС-қа (IAS) және 8 (IAS) Есеп саясаты, бухгалтерлік есеп бағалаударындағы өзгерістер мен қателер туралы түзетулер енгізді. әр түрлі стандарттардағы маңыздылық және осы анықтаманың кейбір аспектілерін нақтылау. Жаңа анықтамаға сәйкес, «егер ақпараттың жіберілмеуі, бұрманануы немесе жасырылуы нақты есеп беруші үйим туралы қаржылық ақпаратты ұсынатын осы қаржылық есептілік негізінде қабылданған жалпы қаржылық есептіліктің негізгі пайдаланышыларының шешімдеріне әсер етуі мүмкін болса, ақпарат маңызды».

Маңыздылық анықтамасына енгізілген түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

4. Ақша қаражаттары мен оның баламалары

		31.12.2019 ж.		31.12.2018 ж.
	шетел валютасы	мың теңге	шетел валютасы	мың теңге
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаттары «Қазақстан Халық банкі» (KZT)	-	5 017 645	-	3 076 874
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаттары «Қазақстан Халық банкі»(USD)	146 540	55 858	146 577	56 315
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаттары «Банк ЦентрКредит»(KZT)	-	5	-	6
Құнсызданудан болған зиянга бағаланған резерв	-	(30 117)	-	(4 916)
Жиыны:	-	5 043 391	-	3 128 279

«Standard & Poor's» халықаралық рейтинг агенттігінің деректеріне сәйкес осы банктердің рейтингі 31-ескертпеде көлтірілген.

5. Несиелік үйымдардағы қаражат

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Банктердегі салымдар	18 074 000	22 699 000
Құнсызданудан шығынды қамтамасыз ету резервтері	(101 294)	-
Жиыны	17 972 706	22 699 000

5.1 Несиелік үйымдардағы қаражат тенгемен көрсетілген және Компанияның ақшалай қажеттілігіне байланысты әр түрлі кезеңдерге (12 айға дейін) орналастырылған. Мұндай депозиттер жылдық 7,75% -дан 10% -ға дейінгі пайыздық мөлшерлемелер бойынша алынады (2018 жылы: жылдық 7,5% -дан 10% -ға дейін). Қаржы кірісі банк салымдары бойынша пайыздарды білдіреді. Төмендегі кестеде 2019 және 31 желтоқсандағы банктік салымдар көрсетілген.

	Орналастыру мерзімі	Сыйақы мөлшерлемесі	31.12.2019ж.	31.12.2018 ж.
«БанкЦентрКредит» АҚ	3 ай	9%	5 187 000	5 199 000
«АТФ Банк» АҚ	3 ай	10%	5 000 000	10 000
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	1 айға дейін	7,75	4 187 000	8 300 000
«ForteBank» АҚ	1 айға дейін	8,25%	3 700 000	1 736 000
«Еуразиялық банк» АҚ	12 айға	9,8%	-	7 454 000
Жиыны			18 074 000	22 699 000

5.2 Банктердің 2019 жылға арналған салымдары бойынша есептелген және төленген сыйақылар, облигациялар бойынша сыйақы мөлшері келесі түрде көрсетілген:

	01.01.2019ж Сальдо	Есептелді	Төленген	Банк комиссиясы	Сакталған КТС	31.12.2019ж Сальдо
«БанкЦентрКредит» АҚ	19 890	287 383	(245 433)	-	(39 803)	22 037
«АТФ Банк» АҚ	72	138 175	(112 398)	-	(20 726)	5 123
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	5 187	204 981	(178 643)	-	(31 525)	-
«ForteBank» АҚ	1 106	190 565	(162 169)	(40)	(28 625)	837
«Еуразиялық банк» АҚ	-	138 773	(117 957)	-	(20 816)	-
«DSFK» арналық қаржы компаниясы «ЖШС	-	35	(30)	-	(5)	-
Барлығы	26 255	959 912	(816 630)	(40)	(141 500)	27 997

Standard & Poor's халықаралық рейтинг агенттігінің деректері бойынша банктік салымдары орналастырылған банктердің рейтингі 31-ескертпеде көltірілген.

6. Басқа да ағымдағы қаржылық активтер

	31.12.2019 ж.	31.12.2018 ж.
Банк салымдары бойынша есептелген сыйақы	27 997	26 255
Басқалар	982	1 237
Жынысы	28 979	27 492

7. Саудалық дебиторлық берешек

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Саудалық дебиторлық берешек	182 983	247 422
<i>Күнсыздандырудан болған зиянга бағаланған резерв</i>	(3 423)	(929)
Жынысы:	179 560	246 493

7.1 Қысқа мерзімді саудалық және өзге де дебиторлық берешек қазақстандық тенгемен берілген. Пайда болу мерзімдері бойынша қүнсызданбаған саудалық дебиторлық берешекті талдау былайша берілген:

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
1-30 күн	173 174	168 086
30-60 күн	1 586	71 424
60-90 күн	-	1 269
90-120 күн	-	5 714
120-180 дней	474	-
180-360 дней	7 749	929
Жынысы	182 983	246 493

7.2 Контрагенттердің саудалық дебиторлық берешегін талдау келесі түрде көltірілген:

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
«Алматы облысының цифрлық технологияларды басқару» мемлекеттік мекемесінің ақпараттық технологиялар орталығы	38 252	-
«Зерде ҮИХ» АҚ	31 989	6 990
«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» ҮАҚ	26 862	124 313
«Республикалық нотариаттық палата» қоғамдық бірлестігі	24 247	-
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің банкнот фабрикасы	5 760	-
«Максимус» ЖШС	3 468	-
«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» РМУ	2 224	4
«Транстелеком» АҚ-ның Нұр-Сұлтандағы филиалы	2 094	-
«Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ	390	1 171
«Мангистау облысы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі	-	61 208
«Мемлекеттік несие бюросы» АҚ	-	-
«ҚТЖ» ҮК» АҚ филиалы - байланыстың негізгі орталығы	-	-

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамы
2019 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың қаржысының есептілігіне ескерту (мың теңгеде)

Басқа	47 697	51 543
Жиыны	182 983	247 422

7.3. Компания 9 ХКЕС-та қарастырылған тәсілді күтілетін несиелік шығындарды бағалауға негіздейді, сол кезде резерв барлық сауда дебиторлық берешек бойынша несие бойынша күтілетін шығындар негізінде есептеледі.

Күтілетін несиелік шығындарды бағалау үшін сауда қарызы несиелік тәуекелдің жалпы сипаттамаларына және төлемді кешіктіру күндеріне байланысты топтастырылды. Күтілетін несиелік шығындардың деңгейі тиісінше 2019 жылғы 31 желтоқсанға және 2018 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі мерзімге және осы кезеңдердегі осындай тарихи несиелік шығындарға байланысты. Алдыңғы кезеңдердегі шығындар макроэкономикалық факторлар туралы ағымдағы және болжамдық ақпаратты ескере отырып түзетілмейді, өйткені ол айтарлықтай әсер етпейді. Саудалық дебиторлық берешек бойынша несиелік шығындар бойынша есептік резерв резерв матрицасына сәйкес анықталады және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесідей ұсынылады:

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Резервтің 1 қантардағы баланстық құны	929	1 291
Дебиторлық берешектің құнсыздануы бойынша резерв есептеу	2 651	328
Құрылған резерв есебінен дебиторлық берешекті есептен шығару	-	(584)
Сторнироланған	(157)	(106)
31 желтоқсандағы резервтің баланстық сомасының жиыны:	3 423	929

8. Тауарлы –материалдық қорлар

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Отын	24 453	33 675
Шикізат пен материалдар	119 764	82 265
Қосалқы бөлшектер	36 159	37 083
Жарнамалық өнім	15 320	5 806
Өтеусіз алынған қорлар	7 261	-
Басқа да материалдар	34 461	20 923
<i>Құнсызданудан болған зиянга бағаланған резерв</i>	<i>(25 514)</i>	<i>(16 544)</i>
Жиыны:	211 904	163 208

Қорлардың құнсыздануы бойынша резервтің қозғалысы төменде берілген:

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
1 қантардағы резервтердің баланстық құны	16 544	26 312
қорлардың құнсыздануы бойынша резервті есептеу	10 775	-
Құрылған резерв есебінен қорларды есептен шығару	(1 805)	(9 768)
31 желтоқсанға резервтердің баланстық құнының жиыны	25 514	16 544

9. Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлем

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Мұлік салығы	2 956	2 712
Көлік салығы	922	921
Қоршаган ортаға эмиссия үшін төлем	444	422
Жеке табыс салығы	304	632
Жер участкерін пайдаланғаны үшін төлем	137	181
Әлеуметтік салық	106	982
Мемлекеттік баж	31	31
Жер салығы	14	14
Радиожиілік спектрін пайдаланғаны үшін төлем		

Басқалар
Жиыны

1	1
4 919	7 827

10. Басқа да ағымдағы активтер

Болашак кезең шығындары
Қызметкерлердің қарызы
Жиыны

31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
553 949	342 150
5 106	1 168
559 055	343 318

31 желтоқсан 2019 ж басқа да қысқа мерзімді активтер негізінен сақтандыруға қатысты болашак кезеңдердің шығындары, сондай-ақ қызметкерлердің қысқа мерзімді берешектерімен берілген.

11. Сатуға арналған активтер

Сатуға арналған активтер
Жиыны

Сатуға арналған активтер құрамында сатылуы 2020 жылға жоспарланған Компанияның көлік құралы көрсетілген.

12. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Дебиторлық берешек (номиналды құны)
Теріс құнсызданды
Минус жесеңілдік
Жиыны

31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
355 654	361 036
(255 535)	(260 917)
(26 913)	(36 244)
73 206	63 875

2017 жылдың қараша айында ҚР Ұлттық Банкі ҚР Үкіметімен және «Қазақмыс «Корпорациясы» ЖШС бірлесіп, үшінші тарап «Банк «RBK» АҚ қаржылық жағдайын жақсарту бойынша негізdemelіk келісімге қол қойды. Үкіметтің 2017 жылғы 7 қарашадағы қаулысына сәйкес 2017 жылғы 27 желтоқсан «Банк «RBK» АҚ баланстық құны 364 189 мың теңге болатын банктік салымдар «DSFK (ДСФК) арнайы қаржы компаниясы» ЖШС номиналды құны 1 теңге жылдық 0,01% пайыздық мөлшерлемемен 15 жылдық купондық облигацияларына айырбасталды. «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС Компанияға 5 жылдан кейін 100 119 мың теңге шегінде Кепілгерге талап қоюға мүмкіндік беретін кепілдік берді. Қаржылық активтер 5 жыл мерзімге 11% дисконттау ставкасын қолдана отырып күтілетін ақша ағындарын дисконттау жолымен анықталған әділ құн бойынша көрсетілген.

12.1 Ағымдағы кезеңде облигациялар 5 382 мың теңге сомасында (2018 жылы: 3,153 мың теңге) сатып алынды (өтелді).

Кезең басындағы дебиторлық берешек (номиналды құны)
Сатып алу (өтегу)
Мерзім аяғында дебиторлық берешек (номиналды құны)

31.12.2019 ж.	31.12.2018 ж.
361 036	364 189
(5 382)	(3 153)
355 654	361 036

12.2 Облигациялардың әділ құнындағы өзгерістер төменде көрсетілген:

Кезең басындағы дебиторлық берешек (дисконтталған құн)
Сатып алу (өтегу)
Кепі дисконт (27-ескертте)
Шығындарды қалпына келтіруден түсken кірістер (26-ескертпе)
Кезең соңындағы дебиторлық берешек (дисконтталған құн)

2019 жыл	2018 жыл
63 875	59 416
(5 382)	(3 153)
7 255	7 612
7 458	7 458
73 206	63 875

АУДИТОРСКАЯ КОМПАНИЯ
«Finex-Standart»

для отчетов

13. Негізгі құралдар

Жер	Фимарат пен кондырғылар	Машиналар мен құралдар	Көлік құралдары	Басқа НК	Аяқталмаған құрлылыс	Жиыны
Бастапқы құны						
31 желтоқсан 2017 ж.	24 970	857 817	11 296 593	304 315	231 335	202 386
Кірісі	-	21 491	1 984 905	1 287	473 428	170 149
Шығуы	-	-	(186 314)	(50 517)	(8 989)	(112 724)
31 желтоқсан 2018 ж.	24 970	879 308	13 095 184	255 085	695 774	259 811
Кірісі	-	3 418	994 643	-	334 230	1 363
Аяқталмаған өндірістен ауыстырылған	-	-	2 151	-	30 615	-
Сатуға арналған ұзак мерзімді активтерден аударылған	-	-	-	4 850	-	4 850
Капиталдандырылған	-	4 460	68 848	1 647	338 653	-
Шығуы	-	-	(2 863)	-	(44)	(174 837)
31 желтоқсан 2019 ж.	24 970	887 186	14 157 963	261 582	1 399 228	86 337
Есептелген тозу						
31 желтоқсан 2017 ж.	-	(88 997)	(3 540 899)	(193 711)	(105 597)	- (3 929 204)
Есептелген тозу	-	(22 958)	(1 225 598)	(37 833)	(38 658)	- (1 325 047)
Құнсыздану	-	-	20 843	-	-	20 843
Активтің шығуы	-	-	141 719	33 005	7 409	- 182 133
31 желтоқсан 2018 ж.	-	(111 955)	(4 603 935)	(198 539)	(136 846)	- (5 051 275)
Есептелген тозу	-	(24 038)	(1 550 642)	(27 113)	(83 065)	- (1 684 858)
Құнсыздану	-	-	143 906	94 669	8 221	- 246 796
Активтердің шығуы	-	-	911	-	10	- 921
31 желтоқсан 2019 ж.	-	(135 993)	(6 009 760)	(130 983)	(211 680)	- (6 488 416)
Баланстық құн						
31 желтоқсан 2018 ж.	24 970	767 353	8 491 249	56 546	558 928	259 811
31 желтоқсан 2019 ж.	24 970	751 193	8 148 203	130 599	1 187 548	86 337

Тозу бойынша шығындар келесі баптар құрамында көрсетілген:

	2019 жыл	2018 жыл
Өткізілген тауар мен қызметтің өзіндік құны	1 658 369	1 307 212
Әкімшілік шығындар	24 968	17 835
ДАПП тозуын қалпына келтіру	1 521	-
Жиыны	1 684 858	1 325 047

Есепті қүнге негізгі құралдарды қаржыландыру көздері меншікті қаржакат болып табылады, үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде кепілге салынған активтер жоқ. Есепті кезеңде Компания толықтай амортизацияланған негізгі құралдардың сметасын қайта қарады, нәтижесінде 246 796 мың теңгеге негізгі құралдардың жинақталған амортизациясы қалпына келтірілді, оның ішінде: машиналар мен жабдықтар - 143 906 мың теңге, көлік құралдары - 94 669 мың теңге, басқа негізгі құралдар - 8,221 мың теңге («Багалау және сараптама» ЖШС 2019 жылғы 18 қарашадағы № 05 / 11-01 есеп - мүліктерді бағалау қызметін жүргізу құқығына мемлекеттік лицензия №СППО 116-ODI 13.07. 2018.).

14. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Компания өз қызметінде пайдаланатын үй-жайлар, жер участеклері, жабдықтар туралы келісімдерге ие. Үй-жайларды жалдау мерзімі әдette 1 жылды құрайды, жер участеклерін жалдау мерзімі 1 жылдан 5 жылға дейін, ал жабдықты жалға алу мерзімі 4 жылға дейін. Жалдау шарттары бойынша Қоғамның міндеттемелері жалға берушінің жалға алынған активтерге меншік құқығымен қамтамасыз етіледі. Әдette, Компания қосалқы немесе жалгерлік активтерге құқылы емес, жабдықты жалдау туралы шартта жалдауды тоқтатудың нұсқалары бар.

Үй-жайларды 12 айдан аз мерзімге жалдау және құны тәмен жер участеклерін жалға беру кезінде Компания қысқа мерзімді жалдау және құнды активтер үшін танудан босату шараптарын қолданады.
Пайдалану құқығы түріндегі танылған активтердің баланстық құны және кезең ішіндегі оның өзгерістері тәменде көрсетілген:

	Жер участеклері	Жабдықтар	Пайдалану түріндегі жиынтық активтер
Бастапқы құны			
1 қантар 2019 ж. (қайта есептелген)	433	-	433
Қабылдау	-	3 384 516	3 384 516
Зейнетке шығу	-	-	-
31 желтоқсан, 2019 жыл	433	3 384 516	3 384 949
Жинақталған тозу	-	-	-
1 қантар, 2019 жыл	(208)	(199 089)	(199 297)
Есептелген амортизация	-	-	-
Зейнетке шығу	(208)	(199 089)	(199 297)
31 желтоқсан, 2019 жыл	225	3 185 427	3 185 652

Жалдау бойынша міндеттемелер

Тәменде жалдау бойынша міндеттемелердің баланстық құны және кезең ішіндегі оның өзгерістері ұсынылған:

	Жер участеклері	Жабдықтар	Жиыны
1 қантар 2019 жылғы (қайта есептелген)	498	-	498
Өсім	-	3 384 516	3 384 516
Пайыздарды есептеу	60	86 305	86 365
Төленген	(307)	(247 660)	(247 967)
31 желтоқсан 2019 жылғы	251	3 223 161	3 223 412
Оның ішінде:			
Қысқа мерзімді міндеттемелер	205	688 428	688 633
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	46	2 534 733	2 534 779

Тәменде 2019 жылғы пайданың немесе залалдың құрамында танылған сомалар берілген:

	2019 жыл
Қысқа мерзімді жалға алуға жататын жалдау бойынша шығыстар ("көрсетілген қызметтердің езіндік құнына енгізілген")	1 079 903
Қысқа мерзімді жалға алуға жататын жалдау бойынша шығыстар ("әкімшілік шығыстарға" енгізілген")	104 664
Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің амортизациясы бойынша шығыстар	199 297
Жалдау бойынша міндеттемелер бойынша пайыздық шығыс	86 365
Пайда немесе шығын құрамында танылған соманың жиыны	1 470 229

Компанияда жалдауды тоқтату опциондарын қамтитын жабдықтарды жалға алушын бірнеше шарттары бар. Басшылық жалға алынған активтер портфелін икемді басқару және компанияның өндірістік мұқтаждарына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін шарттарға осындағы опциондарды қамтиды. Басшылық жалдауды тоқтатуға арналған осы опциондар орындалатынына (немесе орындалмайтындығына) жеткілікті сенімділік бар-жоғын анықтау кезінде елеулі пікірді қолданады (2-Ескертпе).

15. Материалдық емес активтер

	Капиталданырылған даму	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Лицензия	Жынысы
Бастапқы күн 31 желтоқсан 2017 ж.	4 881	970 078	576 723	1 551 682
Активтердің түсі	44 371	235 665	518 344	798 380
Активтердің шығуы	(1 200)	(72 069)	(16 242)	(89 511)
31 желтоқсан 2018 ж.	48 052	1 133 674	1 078 825	2 260 551
Активтердің түсі	14 340	1 588 630	85 841	1 688 811
Активтердің шығуы	(46 289)	-	-	(46 289)
31 желтоқсан 2019 ж.	16 103	2 722 304	1 164 666	3 903 073
Жинақталған тозу 31 желтоқсан 2017 ж.	-	(616 171)	(169 414)	(785 585)
Есептелген тозу	-	(142 049)	(39 260)	(181 309)
Активтердің шығуы	-	71 564	16 242	87 806
31 желтоқсан 2018 ж.	-	(686 656)	(192 432)	(879 088)
Есептелген тозу	-	(182 852)	(100 433)	(283 285)
Активтердің шығуы	-	-	-	-
31 желтоқсан 2019 ж.	-	(869 508)	(292 865)	1 162 373
Баланстық күн 31 желтоқсан 2018 ж.	48 052	447 018	886 393	1 381 463
31 желтоқсан 2019 ж.	16 103	1 852 796	871 801	2 740 700

Материалдық емес активтердің амортизациясы бойынша шығындар мына шығын баптарына енгізілген:

	2019 жыл	2018 жыл
Откізілген тауар мен қызметтің өзіндік құны	283 176	181 301
Әкімшілік шығындар	109	8
Жынысы	283 285	181 309

2019 жылы жалпы сомасы 1 124 597 мың тенгеге мынадай материалдық емес активтер пайдалануға берілді, оның ішінде:

- Data Ukimet (ақпараттық-талдау жүйесі) (ахуалдық орталық) 4 898 мың тенге сомаға;
- Smart Bridge 439 000 мың тенге сомаға;
- Smart Contract 363 043 мың тенге сомаға;
- 16 958 мың тенге сомаға заң көмегінің бірынғай ақпараттық жүйесі;
- 244 542 мың тенге сомаға мемлекеттік органдардың Интернет-ресурстарының бірынғай платформасы (ЕПИР ГО);
- 9 867 мың тенге сомаға" КР ҰБФ РМК есепке алу-бақылау маркаларын, акциздік маркаларды және басқа да баспа өнімдерін бақылау, есепке алу және беру" ақпараттық жүйесі;
- 35 476 мың тенге сомаға мұнай өнімдерінің жекелеген түрлерін есепке алу жүйесі;
- 10 813 мың тенге сомаға жұмыс уақытын есепке алу (ЖҮЕ).

16. Саудалық кредиторлық берешек

	31.12.2019 ж.	31.12.2018 ж.
Басқа ұйымдар алдындағы қысқа мерзімді кредиторлық берешек	11 940 251	16 230 210
Байланысты тараптарға берешек	151 605	126 308
Жынысы	12 091 856	16 356 518

16.1 Сауда кредиторлық берешектерін туындау мерзімдері бойынша талдау былайша берілген:

	31.12.2019 ж.	31.12.2018
30 күнге дейін	11 680 582	16 356 518
30 – 180 күн	4 667	-
180- 360 күн	406 607	-
	12 091 856	16 356 518

2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанында кредиторлық берешек пайызысыз болып табылады және 30-360 күн ішінде өтеледі. Байланысты Тараптарға қатысты операциялар 29-ескертпенде ашылған.

Компания өтімділік Тәуекелдерін басқару үшін пайдаланатын процестердің сипаттамасы 31-ескертпенде келтірілген.

16.2 Жабдықтаушылар алдындағы тауарлар мен қызмет үшін берешек валюта бөлінісінде:

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Қазақстандық теңгеде	12 091 536	16 353 215
Ресейлік рубль	320	3 303
Жиыны	12 091 856	16 356 518

16.3 контрагенттер бөлінісінде сауда кредиторлық берешегін талдау быттайша берілген:

	31.12.2019 ж.	31.12.2018 ж.
"Казактелеком" АҚ Корпоративтік сату дирекциясы)	5 687 419	10 336 716
"ASTEL" АҚ	1 476 604	2 119 812
"KazTransCom" АҚ	645 320	813 689
"SOFTCOM TRADE" ЖШС	436 608	-
"Транстелеком" АҚ Нұр-сұлтан қаласындағы филиалы	387 101	287 019
"Becloud" ЖШС	322 130	349 710
"United Experts Group" ЖШС	306 880	-
"Кар-Тел" ЖШС	285 792	227 693
"Логиком" АҚ	268 226	-
"AG TECH" ЖШС	241 920	-
"KT CLOUD LAB" ЖШС	232 297	-
"Самком" ЖШС	-	663 936
"Локальные системы" ЖШС	-	208 811
Басқалар	1 801 559	1 349 132
	12 091 856	16 356 518

17. Қызметкерлер алдындағы берешек

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Еңбек ақы бойынша берешек	8 016	48 032
Пайдаланылмаған демалыс, сыйақы және байланысты салықтар бойынша резерв	740 472	756 698
Жиыны	748 488	804 730

Қызметкерлерге берілетін сыйақыларға кіретіндер: жалақы, жыл сайынғы ақылы демалыс және науқастануы бойынша ақылы демалысқа берілетін материалдық көмек, Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында көзделген өтемақылар мен кепілдіктер сияқты, қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақылар және ішкі нормативтік актілерде көзделген басқа да төлемдер.

Пайдаланылмаған демалыстар, сыйлықақылар және байланысты салықтар бойынша резервтің қозғалысы быттайша берілген:

2019 жыл	2018 жыл
(756 698)	(757 758)
(315 272)	(269 015)
331 498	270 075
(740 472)	(756 698)

1 қаңтардағы сальдо
Бір жылга есептелген
Бір жылда пайдаланылғаны
31 желтоқсанға сальдо

18. Бағалау міндеттемелері

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Занды талаптар бойынша міндеттемелер	2 709	-
Аудиторлық қызметтер бойынша міндеттемелер	9 000	-
Бюджетке айыппұлдар бойынша міндеттемелер (КТС)	138 420	-
Жиыны	150 129	-

Бағалау міндеттемелері бойынша қозгалыс былайша берілген:

	2019 жыл	2018 жыл
<i>1 қаңтардағы сальдо</i>	-	-
Бір жылға есептелген	131 311	-
Басқа ағымдағы міндеттемелер құрамынан қайта жіктелген	18 818	-
<i>31 желтоқсанға сальдо</i>	150 129	-

19. Басқа да ағымдағы міндеттемелер

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Зейнетақы аударымдары бойынша міндеттемелер	98 080	90 666
Жеке табыс салығы	78 355	86 296
Әлеуметтік сақтандандыру бойынша міндеттемелер	27 333	27 565
Салықтар бойынша резерв	-	304 216
Әлеуметтік салық	11 059	62 624
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	93 113	25 766
Жиыны	307 940	597 133

20. Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер

	2019	өзгеріс	2018	өзгеріс	2017
Кейінге қалдырылған салық бойынша актив					
Жұмыскерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	148 094	(3 246)	151 340	(212)	151 552
Дебиторлық берешектің құнсыздануы бойынша резерв	685	499	186	(73)	259
Қорлардың құнсыздануы бойынша резерв	5 103	1 794	3 309	(1 953)	5 262
Бағалау міндеттемелері бойынша резерв	2 342	2 342	-	-	-
Жалдау	7 552	7 552	-	-	-
Салықтар мен аударымдар	4 170	(10 312)	14 482	14 482	-
Алу:					
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтердің міндеттемелермен есептесуі	(167 946)	-	(169 317)	-	(157 073)
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттеме					
Негізгі құралдар	(811 665)	(183 219)	(628 446)	(142 115)	(486 331)
Алу:кейінге қалдырылған салық активтерінің кейінге қалдырылған міндеттемелермен есептесуі	167 946	(1 371)	169 317	-	157 073
	(811 665)	(184 590)	(459 129)	(142 115)	(329 258)
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелер	(643 719)	(184 590)	(459 129)	(129 871)	(329 258)

Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелер қозгалысы келесідей берілген:

Кезең басындағы қалдық

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамы
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың қаржылық есептілігіне ескерту (мың теңгеде)

Пайдалар мен зияндар туралы есеп (мойындалған актив/(міндеттеме))
 Кезең соңындағы қалдық

2019 жыл	2018 жыл
184 590	129 871
643 719	459 129

21. Капитал

2019 жылғы 31 желтоқсанға 9 998 294 дана (2018 жылғы 31 желтоқсанға: 9 987 362 дана) орналастырылған жай акциялар ұсынылды және 13 497 723 мың теңгені құрайды.

	2019 жыл	2018 жыл
Кезең басындағы жарғылық капитал (мың теңге)	13 486 791	13 486 791
Жарғылық капиталды ұлғайту (мың теңге)	10 932	-
Кезең соңындағы жарғылық капитал (мың теңге)	13 497 723	13 486 791

2019 жылғы 25 сәуірде "Зерде "ұлттық инфокоммуникациялық холдинг" АҚ Басқармасы Компанияның жарияланған акцияларының санын 9 987 362 жай акция мөлшерінде 10 932 жай акцияға арттыру туралы шешім қабылдады.

Бір акцияның баланстық құнының есебі былайша берілген:

	31.12.2019ж.	31.12.2018ж.
Активтер	41 022 750	38 944 063
Міндеттемелер	(17 367 065)	(18 228 633)
Материалдық емес активтер	(2 740 700)	(1 381 463)
Жарғылық капитал (артықшылықты акциялар)	-	-
Жай акциялар үшін таза активтердің жиыны (мың теңге)	20 914 985	15 715 693
Жай орналастырылған акциялардың саны (данамен)	9 998 294	9 987 362
Бір жай акцияның теңгерімдік құны (тенге)	2 091,85	1 573,56

Акцияға базалық пайда (шығын) жыл ішінде айналымдағы акциялардың орташа өлшенген санына бір жылдағы таза пайданы (шығынды) бөлу жолымен есептелген.

	2019 жыл	2018 жыл
Салық салынғаннан кейінгі пайда (мың теңге)	5 282 592	4 845 928
Айналыстағы акциялардың орташа өлшенген саны (дана)	9 992 828	9 987 362
Акцияға базалық пайда / мың теңге	0,53	0,49

Есепті жылдың соңында жағдай бойынша компаниядан жай акциялар шығаруды талап ете алатын туынды қаржы құралдары болған жоқ. Есепті күн мен осы қаржылық есептілікті бекіту күні арасында жай акциялармен ешқандай басқа операциялар жүргізілген жоқ.

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін бөлінбекен пайда былайша берілген:

	31.12.2019 ж.	31.12.2018 ж.
1 қантардағы сальдо	7 228 639	5 165 202
Түзету	246 731	-
1 қантардағы түзетілген сальдо	7 475 370	5 165 202
Есепті кезеңдегі қаржылық нәтиже	5 282 592	4 845 928
Дивидендтерді төлеу	(2 600 000)	(2 782 491)
31 желтоқсанға сальдо	10 157 962	7 228 639

* Откен жылдардың бөлінбекен пайдасын түзету 246 731 мың теңгені құрады, оның ішінде 246 796 негізгі құралдар бойынша амортизациялық аударымдар бөлігінде бұрын пайдаланылған бухгалтерлік бағаларды қайта қарауға (13-Ескертпе) және 16 "Жалдау" ХҚЕС-ке көшү кезінде 65 мың теңге сомасында бөлінбекен пайда сальдосын түзетуге (2-Ескертпе) байланысты.

Дивидендтер

2019 жылы Жалғыз акционердің шешімдеріне сәйкес компания 2018 жылдың жалпы сомасы 2 600 000 мың теңгеге дивидендтерді төлеуге жариялады және толық төледі (2018 жылдың жалпы сомасы 2 782 491 мың теңге).

22. Тауар мен қызмет өткізуден түсім

Түсім туралы егжей-тегжейлі ақпарат келесі кестеде берілген:

	2019 жыл	2018 жыл
Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникация министрлігінің байланыс қызметін сүйемелдеу, әкімшілендіру, жүйелік-техникалық қызмет көрсету, хостинг, ұйымдастыру қызметтері	34 228 809	30 094 852
Компьютерлік қамтамасыз етуді техникалық қолдау және ақпараттық жүйелерді сүйемелдеу	6 085 296	4 593 802
ҚР ҚМ, Қазынашылық комитетіне, ҚР ҰК көрсеткен жүйелік-техникалық қызметтер	573 182	1 100 315
Басқалары	497 674	452 877
Жиыны	41 384 961	36 241 846

Сатудан түсін түсім ақпараттық қызметтер, жүйелік - техникалық қызметтер, байланыс ұйымдастыру қызметтері мен т. б. қызметтер көрсетуден түсін түсім болып табылады. Негізгі тапсырыс берушілер Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары.

Түсімді мойындау мерзімдері

	2019 жыл	2018 жыл
Түсім уақыт кезеңі бойында мойындалады	41 384 961	36 241 846
Сатып алушылармен жасалған келісім шарт бойынша түсім жиыны	41 384 961	36 241 846

Келісім шарттар бойынша қалдық

	2019 жыл	2018 жыл
Саудалық дебиторлық берешек (7 ескертпе)	179 189	246 493
Келісім шарттар бойынша міндеттемелер	13 177	11 123

Сауда дебиторлық берешекке қатысты пайыз есептелмейді, себебі оны өтеу мерзімі тиісті құжаттар бекітілгеннен кейін 30 күнтізбелік күнді құрайды. 2019 жылды 31 желтоқсанға сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығындарға қатысты бағалау резерві 3 423 мың теңге сомасында танылды (2018 жылды 31 желтоқсанға 929 мың теңге сомасында).

Компания сатып алушылармен компания шарттарының бастапқы күтіліп отырған қолданылу мерзімі бір жылдан аспауына байланысты орындауға қалған міндеттер туралы ақпаратты ашуға қатысты практикалық сипаттағы оңайлатуларды пайдаланады.

23. Өткізілген тауарлар мен қызметтің өзіндік құны

	2019 жыл	2018 жыл
Байланыс қызметі	19 536 582	18 224 330
Еңбек ақы және сонымен байланысты салықтар	6 932 784	6 911 229
Тозу мен амортизация	2 140 842	1 486 900
Жалдау шығындары	1 079 903	913 052
Пайдаланылмаган демалыс, сыйақы және байланысты салықтар бойынша резерв шығындары	554 010	252 943
Лицензиялық бағдарламалық қамтамасыз етуді жалдау	515 123	510 019
Сактандыру шығындары	231 975	211 078
Техникалық күту бойынша қызметтер	224 165	291 028

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамы
2019 жылы 31 жесеткөсандың аяқталған ғылыми қаржысының есептілігіне ескерту (мың теңгеде)

Коммуналды қызметтер	222 879	274 050
Іс сапар шығындары	211 488	203 386
ЕКЦ қызметтері	207 408	-
Материалдар	170 869	132 215
Персоналды оқыту	83 455	83 845
Кеңестік және ақпараттық қызметтер	9 753	16 571
Басқа да шығындар	1 426 845	1 259 962
Жиыны	33 548 081	30 770 608

24. Өткізу бойынша шығындар

	2019 жыл	2018 жыл
Жарнама шығындары	34 141	36 395
Жиыны	34 141	36 395

25. Әкімшілік шығындар

	2019 жыл	2018 жыл
Еңбек ақы және сонымен байланысти салықтар	874 202	730 428
Жарнама шығындары	104 664	45 234
Әлеуметтік шараларды өткізу шығындары	57 502	54 024
Пайдаланылмаған демалыс, сыйақы және байланысты салықтар бойынша резерв шығындары	39 930	18 838
Көлік шығындары	30 363	3 341
Тозу және амортизация	25 077	17 843
Іс сапар шығындары	23 983	11 562
Материалдар	17 405	12 034
Аудиторлық және кеңес беру шығындары	9 000	36 853
Персоналды оқыту	6 635	3 627
Банк қызметі	6 200	8 406
Әкілеттілік шығындар	5 907	1 510
Демеушілік көмек	5 892	20 000
Коммуналдық шығындар	1 837	12 082
Табыс салығынан басқа салықтар	3 016	2 060
Телекоммуникациялық шығындар	692	3 277
Айыппұлдар мен өсімпұлдар	264	372
Басқа да шығындар	110 708	151 854
Жиыны	1 323 277	1 133 345

26. Басқа табыстар мен шығындар

	2019 жыл	2018 жыл
Айыппұлдар мен өсімпұлдар	42 467	74 238
Активтердің шығуынан түсетін кіріс	19 696	-
Зиянды қалпына келтіруден болған табыс	7 458	22 673
ТМҚ сату және басқа да қызмет көрсету	-	14 367
Басқалары	14 181	676 183
Табыстар жиыны	83 802	787 461
Бағалау міндеттемелерін құру бойынша шығыстар (18-Ескертпе)	(131 311)	-
Қаржылық құралдардың құнсыздануынан болған шығындар	(126 494)	(4 917)
Активтерді есептен шығару шығындары	(11 414)	(52 624)
Қаржылық емес құралдардың құнсыздануынан болған шығыстар		
Резерв құру және үмітсіз талаптарды есептен шығару бойынша шығындар		

Басқа да шығындар
Шығындар жиыны

(20 759)	(104 788)
(303 673)	(162 657)

27. Қаржылық табыстар

Депозиттер бойынша есептелген сыйақылар бойынша кірістер
(5-Ескертте)
Облигациялар бойынша есептелген купондық сыйақы (5-Ескертте)
Амортизацияланатын активтер бойынша есепке алынатын қаржы
активтері бойынша көрі дисконт (12-Ескертте)
Жиыны

2019 жыл	2018 жыл
959 877	1 091 623
35	-
7 255	7 612
967 167	1 099 235

28. Табыс салығы бойынша шығындар

Есепті кезеңдегі ағымдағы салық бойынша шығындар
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығын (үнем)
Жиыны

2019 жыл	2018 жыл
1 672 656	1 057 448
184 590	129 871
1 857 246	1 187 319

Алынатын салықтардың мөлшері Қазақстан Республикасында қолданылып жүрген салық салу ставкаларына сәйкес есептеледі. Компания Қазақстан Республикасында тіркелген болғандықтан, табыс салығының ставкасы 2019 жылы 20% құрады (2018 жылы: 20%).

Төменде салық салынғанға дейін пайдаға қолданылатын корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды салыстыру келтірілген:

Салық салғанға дейінгі пайда
Мөлшерлік ставка, %
Мөлшерлік ставка бойынша есептелген салық
Басқа да шегерілмейтін шығындар
Табыс салығы бойынша шығындар жиыны

2019 жыл	2018 жыл
7 139 736	6 033 247
20	20
1 427 947	1 206 649
429 299	(19 330)
1 857 246	1 187 319

29. Байланысты тараптармен операциялар

Байланысты тараптармен операциялар

Осы қаржылық есептіліктің мақсаттары үшін тараптар байланысты ретінде қаралады, егер бір тарап екінші тарапты бақылау немесе ол қаржылық, операциялық шешімдерді қабылдаған кезде екінші тарапқа елеулі ықпал ету мүмкіндігі болса. Компанияның жалпы бақылауындағы тараптар да байланысты деп есептеледі. Байланысты тараптардың ықтимал қатынастарын қарау кезінде әрбір жағдайда құқықтық нысанға ғана емес, қатынастардың мәніне назар аударылады.

Байланысты тараптар Компанияның және «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің төтенше жағдайлар Комитеті» ММ негізгі басқарушы қызметкерлерін қамтиды. Байланысты тараптар арасында қызметтер ресурстарын немесе міндеттемелерді беруді білдіреді.

Төменде 31 желтоқсан 2019ж. Компания және байланысты тараптар арасында болған операциялар ұсынылған:

Байланысты тараптарға сату ККС сыз	Байланысты тараптардан сатып алу	Байланысты тараптардың берешегі	Байланысты тараптарға берешек
2019 жыл			

Жалғыз акционер
Жалғыз акционердің жалпы бақылауындағы

35 723



«Халық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамы
2019 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың қаржысының есептілігіне ескертү (мың теңгеде)

Ұйымдар:	-	1 014	-	491
- "Казтелерадио "АҚ				
ҰР Үкіметі бакылайтын басқа да кәсіпорындар мен ведомствалар	1 586 960	775 530	939	151 414
Жиыны	1 622 683	776 544	32 894	151 905
	2018 жыл			
Акционер	23 458	-	6 990	-
Акционердің жалпы бакылауындағы ұйымдар	416	2 143	-	4 700
ҰР Үкіметі бакылайтын басқа да кәсіпорындар мен ведомствалар	1 794 127	678 679	759 229	121 608
Жиыны	1 818 001	680 822	766 219	126 308

Басиылтыққа сыйақы

Компанияның әкімшілік-басқару аппараты 31 желтоқсан 2019 және 31 желтоқсан 2018 жылғы жағдай бойынша 6 адамнан тұратын негізгі басқарушы қызметкерлерді қамтиды.

Негізгі басшы қызметкерлер алған сыйақылар әкімшілік шығыстар құрамында көрсетілген (25-Ескертпе) және:

Атауы	2019 жыл	2018 жыл
Енбек ақы	108 238	82754
Сыйақы, бонустар	12 048	12 751
Медициналық сақтандыру	744	410

30. Есепті күннен кейінгі оқиғалар және шартты міндеттемелер

Мұнай құнының томендеуі және валюта айырбастау бағамының өзгеруі

2020 жылғы 6 наурызда "ОПЕК+" келісіміне қатысуши елдердің отырысында тараптар өз іс - қимылдарын үйлестіру туралы келісе алмады: ОПЕК-тің басқа қатысуышылары қолдаған Сауд Арабиясы қосымша өндіруді 1.5 млн.баррельге қысқартуды ұсынды. / Ресей қолдаудан бас тартқан тәулік. Нәтижесінде Сауд Арабиясы мұнай өндіру көлемін арттырды. Кейінірек 2020 жылдың сәуірінде тараптар мұнай өндіру көлемін төмендетуге қатысты уағдаластықтарға қол жеткізді.

2020 жылдың 11 наурызында Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы COVID 19 жана коронавирус пандемиясын жариялады. 2020 жылғы 20 сәуірдегі жағдай бойынша коронавирус әлемнің барлық елдерінде, жұқтырғандар саны 2 000 000-нан астам адам табылды.

Жоғарыда көрсетілген факторлардың ықпалының нәтижесінде Brent маркалы мұнайдың құны біртіндеп қалпына келтіре отырып, бір баррель үшін 25 АҚШ долларынан төмен деңгейге дейін төмендетілді, соның салдарынан долларға қатысты теңге шамамен 12% - ға құнсызданды, Ұлттық банктің айырбастау бағамы бір АҚШ доллары үшін 426,44 теңгені, euroға қатысты теңге де шамамен 12% - ға құнсызданды, Ұлттық банктің айырбастау бағамы бір euro үшін 461,37 теңгені құрады. Шетел валюталарына қатысты ұлттық валюта бағамының жоғары құбылмалылығы байқалады. Теріс факторлар әлемдік экономикаға және тиісінше Қазақстан экономикасына әсер етуді жалғастыруда.

Сот шағымдары

Әдеттегі қызмет барысында Компания сот талқылаулары мен талап-арыздардың тарабы болып табылады. Компания басшылығы соңғы міндеттеме, егер мұндай орын алатын болса, осы сот талқылаулары мен талап қоюлардың нәтижелері бойынша осы қаржылық есептілікке де, компанияның ағымдағы қаржылық жағдайына да, сондай-ақ жақын болашақта компанияның қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелеріне, 2 709 мың теңге мөлшеріндегі қаржылық есептілікте көрсетілген сот шағымдары бойынша резервті қоспағанда, елеулі әсер етпейді деп санайды. (18-Ескертпе).

Компания сот талқылауларынан және талап-арыздардан туындастын сот міндеттемелерінің ықтималдығын бағалайды және өзінің қаржылық есептілігінде міндеттемелердің туындауына себеп болған оқиғалар орын алатын және міндеттеме сомасы жеткілікті дәрежеде анықталуы мүмкін деген ықтималдылық болған көздеған резервтер құрады.

Компания басшылығы жеке-жеке ықтимал әлеуетті талаптар және жалпы алғанда компанияның қаржылық жағдайына немесе Қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелеріне елеулі теріс әсер етпейді деп санайды.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасына жиі кезеңділікпен өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі. Айыппұл санкциялары әдетте қосымша есептелген салықтар сомасының 50% - ын құрайды, есімақы Ұлттық банктің 1,25 еселенген қайта қаржыландыру ставкасы бойынша есептеледі. Қаржы кезеңдері бес жыл бойы салық органдарының тексеруі үшін ашық болып қалады. Басшылық 2019 жылғы 31 желтоқсанға қолданыстағы заңнаманы оның түсіндіруі сәйкес келеді, Компания қолданатын салық салу мәселелері жөніндегі саясат негізделген және осы қаржылық есептілікке елеулі әсер ететін қосымша айыппұл салықтарын есептеуге алып келмейді деп санайды.

Қызметкерлер алдындағы міндеттемелер

Компанияның зейнетақымен қамтамасыздандыру туралы Қазақстан Республикасының мемлекеттік зейнетақы бағдарламасынан басқа, жұмыс берушіден есептелген брутто енбек ақының ағымдағы төлемдерінен пайыз ретінде есептелген ұсталымдар жасауды талап ететін қандай да бір келісімдері жок. Мұндай ұсталымдар олар пайда болатын кезеңдегі шығындарға жатады.

Коршаған ортаны қоргау сұрақтары

Компания қоршаған ортаны қоргау мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының әртүрлі заңдары мен ережелерін қолдану объектісі болып табылады. Басшылық Компания мұндай заңдар мен ережелердің барлық талаптарын орындауды дегенге сенімді, алайда күтпеген міндеттемелердің пайда болуы мүмкіндігін елемеуге болмайды.

Басшылық көзқарасы түрғысынан Компанияның Қазақстан Республикасының қолданыстағы экологиялық заңнамасын түсіндіруі дұрыс және болуы ықтимал болашак жағдайлар Компанияның қаржылық жағдайына елеулі әсер етпейді және тиісінше қоса беріліп отырған қаржылық есептілікте табиғатты қоргау органдары тарапынан болуы мүмкін талаптар немесе айыппұлдар бойынша резервтер көрсетілмеген.

31. Қаржылық тәуекелділіктерді басқару

Тәуекелдерді басқару саясаты стратегиялық жоспарлаудың бизнес-жоспарының ажырамас бөлігі болып табылады және басқарудың барлық деңгейлерінде жүзеге асырылатын шаралар кешенін білдіреді. Компания үшін негізгі қаржылық тәуекелдер барлық қаржылық құралдарға байланысты туындастын өтімділіктің кредиттік нарықтық тәуекелімен және валюталық тәуекелмен байланысты. Компанияның операцияларымен байланысты қаржылық тәуекелдерді бақылау және басқару тәуекелдердің дәрежесі мен шамасы бойынша тәуекелге ұшырағыштыққа талдау жүргізу жолымен жүзеге асырылады.

Кредиттік тәуекелділік

Компания басшылығының пікірінше, кредиттік тәуекелдің жалпы шамасы есепті күнгө танылған резервтерді шегергендегі ағымдағы активтердің сомасына тең. Кредиттік тәуекел нәтижесінде ықтимал шығынның ең жоғары сомасы ақша қаржатының және олардың баламаларының, сондай-ақ қаржы активтерінің баланстық құнына тең. Кредиттік тәуекел нәтижесінде болуы мүмкін зиянның ең жоғары сомасы ақша қаржатының және олардың баламаларының, сондай-ақ қаржы активтерінің баланстық құнына тең.

2019 жылғы 31 желтоқсанында жоғарыда көрсетілген баптар былайша берілген:

	31.12.2019 ж.	31.12.2018 ж.
Ақша қаржаттары	5 043 391	3 128 279
Несиелік ұйымдардағы қаржат	17 972 706	22 699 000
Саудалық дебиторлық берешек	179 560	246 493
Жиыны	23 195 657	26 073 772

Келесі кестеде «Standard & Poor's» халықаралық рейтингтік агенттігінің деректері бойынша Компанияның ақша қаражаты орналастырылған екінші деңгейдегі банктердің рейтингтері көрсетілген:

Есеп айрысу және депозиттік шоттардағы ақша қаражатының салдары	S&P рейтингтік агенттігі	Есеп айрысу және депозиттік шоттардағы ақша қаражатының салдары	S&P рейтингтік агенттігі
2019 жыл		2018 жыл	
«Халық Банк» АҚ	9 260 502	BB+ / «Оң»	11 433 189
«ЦентрКредит банкі» АҚ	5 187 005	B / «Теріс»	5 199 006
«АТФ Банк» АҚ	5 000 000	B- / «Тұракты»	10 000
«Forte Bank» АҚ	3 700 000	B+/ «Тұракты»	1 736 000
«Евразиялық банк» АҚ	-	B1 / «Тұракты»	7 454 000
Жиыны	23 147 507		25 832 195

* *Қайнар көз: сәйкес жылдың 31 наурызданындағы банктердің ресми сайты.*

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекелділік ол нарыйтық бағаның өзгеруі нәтижесінде қаржылық құралдар құнында болуы мүмкін өзгерулер. Нарықтық тәуекелділік елдің қаржылық жүйесінің және мемлекеттік саясатының жалпы жағдайына тәуелді. Компания нарыйтық тәуекелділікті, нарыйтық конъюнктурасының жағымсыз өзгерісінен пайда болуы мүмкін зияндарды әр уақытта бағалап отыру жолымен басқарады. Компанияда туынды немесе хеджирлеудің басқа құралдары жоқ.

Өтімділік тәуекелділігі

Компания басшылығы өтімділік тәуекелділігін ақша қаражаттарының нақты және болжамды қозғалысына үнемі мониторинг жүргізу және қаржылық активтер мен міндеттемелердің өтелу мерзімін салыстыру жолымен басқарады.

Өтімділік тәуекелділігі бойынша кесте

Келесі кестелерде Компанияның туынды емес қаржылық міндеттемелері бойынша келісім мерзімдері көрсетілген. Кесте қаржылық міндеттемелер бойынша Компаниядан төлем талап етілуі мүмкін ен өрте уақыт негізінде, ақша легінің диконтталаған қозғалысы негізінде жасалған.

1 жылға дейін	1-5 жыл	5 жылдан аса	Жиынтығы
		2019 жыл	
12 091 856	-	-	12 091 856
993 663	2 974 295		3 965 958
13 083 519	2 974 295		16 057 814

2018 жыл			
16 356 518	-	-	16 356 518
16 356 518	-	-	16 356 518

Қаржылық міндеттемелер

Қысқа мерзімді саудалық кредиторлық берешек
Жалдау бойынша міндеттемелер

Жиыны

Қаржылық міндеттемелер

Қысқа мерзімді саудалық кредиторлық берешек
Жиыны

Келесі кестеде Компанияның туынды емес қаржылық активтері бойынша өтелуі күтілетін мерзімдер келтірілген. Кесте қаржылық активтердің диконтталаған келісімдік мерзімі негізінде, осы активтер бойынша алынатын, Компания ақша қозғалысы басқа кезеңде болады деп күткен жағдайынан басқа.

1 жылға дейін	1-5 жыл	5 жылдан аса	Жиынтығы
		2019 жыл	
5 043 391	-	-	5 043 391
17 972 706	-	-	17 972 706
179 560	-	-	179 560
-	-	355 654	355 654
23 195 657			355 654
			23 551 814



Қаржылық активтер	2018 жыл			
	3 128 279	-	-	3 128 279
Ақша қаражаттары	22 699 000	-	-	22 699 000
Несиелік ұйымдардағы қаражат	246 493	-	-	246 493
Саудалық дебиторлық берешек	-	-	361 036	361 036
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	26 073 772	-	361 036	26 434 808
Жыны				

	1 жылға дейін	1-5 жыл	5 жылдан аса	Жыныстыры
2018 жылдың нетто-позициясы	9 717 254	-	361 036	10 078 290
2019 жылдың нетто-позициясы	10 112 138	(2 974 295)	355 654	7 493 497

2019 жылғы 31 желтоқсанына қаржылық активтердің қаржылық міндеттемелерден асып кетуі 7 493 497 мың теңгені құрады.

Валюталық тауекелділік

Шет ел валютасына қатысы бойынша теңге курсының төмендеуі айырбастау курсының өсуімен байланысты Компания шығындарының өсуіне әкелуі мүмкін. Компания валюталық тәуекелділікті, ақша қаражаттары, талаптар көрсетілген шетелдік валюталардың айырбасталу курсы өзгерістеріне мониторинг жүргізу жолымен шектейді. Компания өзінің валюталық тәуекелділікке ұшыраушылығын хеджирлеу бойынша мәмілелер жасамайды.

Шетел валютасына қатысты сезімталдықты талдау

Ұлттық және шетел валютасындағы қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны 31 желтоқсан 2019 жылға төменде берілген:

	Теңге	АҚШ доллары	Ресейлік рубль	Барлығы
Қаржылық активтер				
Ақша қаражаттары	4 987 533	55 858	-	5 043 391
Кредиттік мекемелердегі қаражат	17 972 706	-		17 972 706
Жыны	22 960 239	55 858	-	23 016 097
Қаржылық міндеттемелер				
Саудалық кредиторлық берешек	12 091 536	-	320	12 091 856
Жыны	12 091 536	-	320	12 091 856
Нетто позиция	10 868 703	55 858	(320)	10 924 241

Сезімталдықты талдау шетел валютасындағы реттелмеген ақша позицияларын ғана қамтиды және валюта айырбастау бағамдарындағы 10% өзгерісті ескере отырып, олардың кезең аяғындағы аударымдарын түзетеді. Сезімталдықты талдау теңгеден бөлек валютада көрсетілген қаржылық міндеттемелерді қамтиды.

Төменде келтірілген кестеде есепті құннен кейінгі кезеңде теңгенің әлсіреуіне байланысты қаржылық міндеттемелердің өзгеруі көрсетілген. Оң сан есепті кезеңдегі пайданың ұлғаюын, ал теріс – пайданың азаюын көрсетеді. АҚШ долларына қатысты теңге 10% - га әлсіреген кезде пайдаға тең және қарама-қарсы әсер ететін болады.

	АҚШ доллары	Ресей рублі
Қаржылық активтер	5 586	-
Қаржылық міндеттемелер	-	(32)

Қаржылық құралдардың әділ құны

Саудалық дебиторлық берешегін, ақшаларды және олардың баламаларын, сондай-ақ саудалық кредиторлық берешегін қамтитын орындалу мерзімі бір жылдан аз қаржы активтері мен міндеттемелері Компания басшылығының пікірі бойынша қысқа мерзімді сипатқа байланысты осы құралдардың шамамен әділ құнына тең ағымдағы баланстық құны бойынша көрсетілген.



Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық активтері (облигациялар) жылдық 11% дисконттау ставкасын қолдана отырып, күтілетін ақша ағындарына сүйене отырып, әділ құн бойынша қаржылық есептілікте көрсетілген (12-Ескертпе):

Номиналды күн	Әділ күн	Белсенді нарықтағы белгіленген баға (1 деңгей)	Елеулі бақыланатын бастапқы деректер (2 деңгей)	Елеулі бақыланбайтын деректер (3 деңгей)
Ұзақ мерзімді қаржылық активтер (облигациялар)				
31 желтоқсан 2019 ж.	355 654	73 206	-	73 206
31 желтоқсан 2018 ж.	361 036	63 875	-	63 875

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын жалдау бойынша міндеттемелер жалдаудың басталу күніне қосымша қарызы алу мөлшерлемелері бойынша дисконтталған күтілетін ақша ағындарын негізге ала отырып, әділ құн бойынша қаржылық есептілікте көрсетілген (14-Ескертпе):

Номиналды күні	Әділ күні	Нарықтағы белсенді баға ұсыныстар (1 деңгей)	Бақылауға болатын мәліметтердің деректері (2-денгей)	Материал бақыланбайтын мәліметтер (3-деңгей)
31 желтоқсан 2019 ж.	3 965 958	3 223 412	-	3 223 412
31 желтоқсан 2018 ж.	-	-	-	-

32. Капиталды басқару

Компания қарыздық және меншікті қаражаттың арақатынасын онтайландыру арқылы мүдделі тараптар үшін кірістерді барынша арттырумен қатар жақын болашақта үздіксіз қызмет принципін ұстануды жалғастыру үшін өз капиталын басқарады. Капитал құрылымы белінбеген пайдадан және Жарғылық капиталдан тұрады. Компания "Акционерлік қоғамдар туралы" ҚР Заңымен белгіленген капиталдың ең төменгі мөлшеріне қойылатын талаптарды орындайды. 2018 жылмен салыстырғанда компания стратегиясы өзгеріссіз қалды.